Ազգ
Azg
armenian daily
27 ՄԱՐՏ 2003 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 58(2743)

Ըստ Ալիեւի՝ համանախագահները կարգավորման նոր ծրագիր են մշակում

ԲԱՔՈՒ, 26 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Նախագահ Հեյդար Ալիեւը փետրվարին Վաշինգտոնում համանախագահների հետ հանդիպելուց հետո հայտնել է, որ նրանք Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման նոր ծրագիր են մշակում։ Այս թեմային կրկին անդրադարձել է Բաքվի «Զերկալո» թերթը, որն Ադրբեջանի արտգործնախարար Վիլայաթ Գուլիեւին հղում անելով նշում է նաեւ, որ ապրիլի 8-10-ը Մինսկի խմբի համանախագահները ժամանելու են տարածաշրջան։

Սուխումը դեմ է ԱՄՆ միջամտությանը

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Աբխազիայի ԱԳ առաջին տեղակալ Դաուր Արշբան խնդրի ուժային լուծման բացահայտ կոչ է համարել Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի այն հայտարարությունը, որ Իրաքում ռազմական գործողությունն ավարտվելուց հետո «ԱՄՆ-ը կակտիվանա աբխազական հարցում»։ Փոխնախարարը ընդգծել է, որ արտատարածաշրջանային ուժերի ներգրավման փորձերը կհանգեցնեն իրադրության նոր ապակայունացման։ «Իզվեստիա» թերթի համաձայն, նա կողմ է արտահայտվել Ռուսաստանի առաջատար դերի պահպանմանը տարածաշրջանում, ինչը թույլ է տալիս առավելագույնս պահպանել շահերի հնարավոր հաշվեկ-

Իրաքցիները հակահարձակման անցան 3 ուղղությամբ

30 հազարանոց ամերիկյան նոր զորք դեպի Իրաք

«Պատերազմը դեռեւս շատ հեռու է ավարտվելուց։ Մենք չենք կարող կանխատեսել իրաքյան վարչակարգի վերջին օրը, սակայն դա տեղի է ունենալու, այդ օրը հետզհետե ավելի է մոտենում։ Իրաքցիք ի վերջո զգալու են, որ իրենք ազատ երկրի քաղաքացիներ են։ Դեպի Բաղդա՛դ, դեպի հաղթանա՛կ»։ Նման բոցաշունչ խոսքերով երեկ նախագահ Բուշը դիմեց Ֆլորիդայում հավաքված վետերան զինվորներին ու երիտասարդ զինակոչիկներին, եւ դիմավորվեց մեծ խանդավառությամբ։

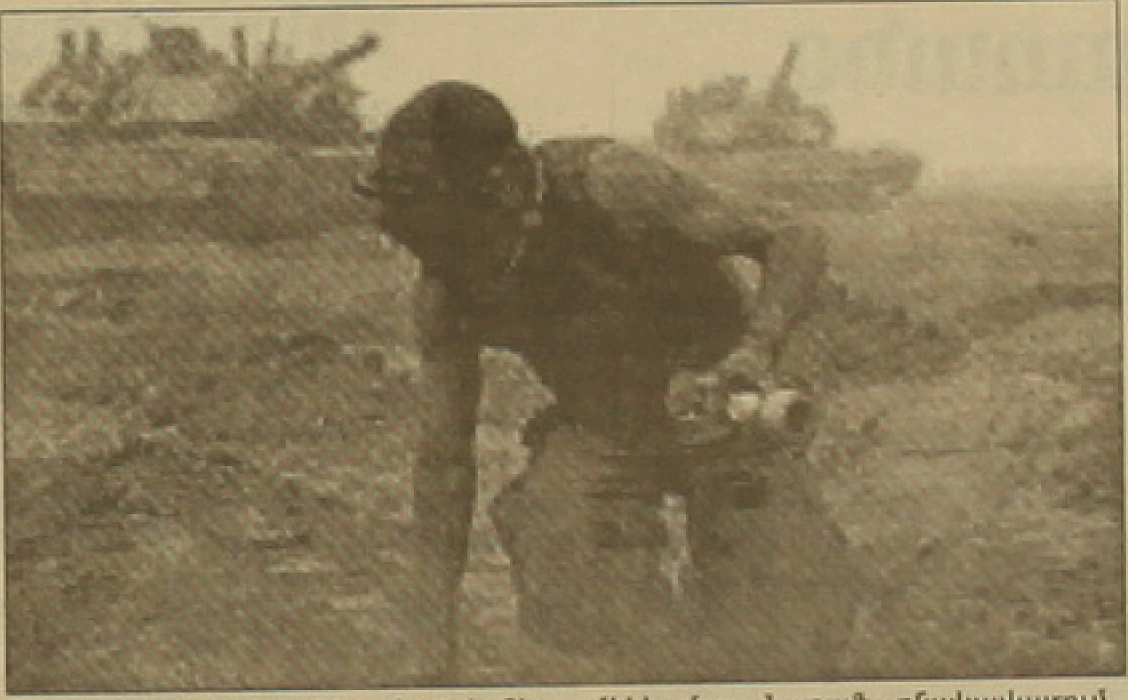

Այդ պահին, հարավային Իրաքի Ում Քասր ավանում, որը նախորդ օրն ամբողջովին «մաքրվել» էր իրաքյան զինվորներից, անգլո-ամերիկյան կոալիցիայի Քուվեյթից բերած մարդասիրական օգնությունն էր բաժանվում տեղի բնակիչներին։ Եվ BBC-ի թղթակիցները դառնությամբ նշում էին, որ ագահորեն իրար ձեռքից օգնության արկղերը խլխլող իրաքցիներից շատերը չէին մոռանում Սադդամին գովերգել...

Նախորդ գիշեր իրաքյան անապատում սկիզբ առած ավազամրրիկը ցերեկը սաստկացավ եւ ժամում 95 կմ արագությամբ խուժեց Բաղդադի ուղղությամբ։ Սրարշավ դեպի Իրաքի մայրաքաղաք գրոհող ամերիկյան ուժերը ստիպված եղան դանդաղեցնել իրենց գրոհը՝ չուզենալով առանց օդուժի եւ հատկապես ուղղաթիռների պաշտպանության վճռական քայլ կատարել քաղաքի մատույցների մոտ իրենց սպասող իրաքյան «Հանրապետական պահակների» 3 դիվիզիաների դեմ։ Սակայն գրոհի կասեցման բուն պատճառը իրաքյան ուժերի հակահարձակումն էր 3 ուղղություններով՝ Նաջաֆ, Ղուս եւ Բասրայից հարավ։ Եփրատ գետի կամուրջներից մեկի մոտ, Նաջաֆ բնակավայրում, նախորդ գիշեր նրանք անմիջական բախման մեջ մտան ամերիկացիների հետ։ Կատաղի մարտերի հետեւանքով, ըստ արեւմտյան աղբյուրների, զոհվել է ավելի քան 200 իրաքցի զինվոր, եւ ըստ Ռոյթերի՝ ամերիկյան բազմաթիվ հրասայլեր շարքից դուրս են եկել։ Ըստ գործակալության, իրաքցիք կռվում են թեթեւ զենքերով՝ առատորեն օգտագործելով հակատանկային նռնականետներ։ Իրաքցիները անակնկալ գրոհ ձեռնարկեցին Ղուս բնակավայրի մոտ։

Ամերիկյան զինվորական աղբյուրները Քուվեյթում հաստատեցին, որ 30 հազարանոց նոր զորք՝ 7-րդ հեծելազորային դիվիզիան այսօր Մ. Նահանգներից սկսելու է նավարկել դեպի Պարսից ծոց։ Այն տեղ կհասնի 2-3 շաբաթվա ընթացքում։ Ամերիկացիները հերքում են, որ նոր համալրման նպատակը ռազմաճակատում իրենց գերազանցությունը վերահաստատելն է։

Հարավում, Բասրա քաղաքում, նախորդ օրվա ներքին ապստամբության մասին լուրերը երեկ չհաստատվեցին։ Սակայն երեկոյան իրաքյան ուժերը տարօրինակ շարժումներ ձեռնարկեցին՝ 120 հրասայլերով եւ զրահամեքենաներով դուրս գալով քաղաքից դեպի... հարավ, դեպի Ֆաո թերակղզի, որը գտնվում է անգլիացիների վերահսկողության տակ։ Անգլիական օդուժն աշխույժ գործողություններ ձեռնարկեց։

Նյու Յորքում երեկ հայտնի դարձավ, որ իրաքյան նավթի շահագործման իրավունքը ձեռք բերելու պայքարը շահել է, ինչպես ենթադրվում էր, «Հալիբըրտըն» տեխասյան ընկերությունը, որի տնօրենը նախապես եղել է Մ. Նահանգների փոխնախագահ Դիկ Չեյնին։

ԵՂԱՆԱԿ

Վտանգավոր վիճակ ճանապարհներին

Հանրապետության ողջ տարածքում տեղացող առատ ձյան հետեւանքով երթեւեկության համար վտանգավոր իրավիճակ է ստեղծվել հանրապետության գրեթե բոլոր ավտոճանապարհներին։

Ձնահյուսեր են տեղի ունեցել մի շարք ճանապարհահատվածներում, մասնավորապես Մեղրի-Քաջարան հատվածում, որի հետեւանքով փակվել է մայրուղին։ Կապանի եւ Մեղրիի ճանշին ընկերությունները երրորդ օրն է մաքրում են ճանապարհները, սակայն, ժամը 17-ի տվյալներով, չընդհատվող տեղումների եւ ձնաբքի պատճառով դեռեւս ճանապարհը չի բացվել։

Փակ են նաեւ Երեւան-Մեղրի ավտոմայրուղու Սարավան-Սիսիան, Երեւան-Սեւան-Իջեւան մայրուղու Սեւան-Դիլիջան հատվածները, ինչպես եւ Հոռոմ-Արթիկ-Արագած, Բերդ-Ճամբարակ հանրապետական նշանակության ճանապարհները։

Տրանսպորտի եւ կապի նախարարության «Հայավտոճան» ընկերությունը հանրապետության ավտոճանապարհների բնականոն երթեւեկությունը վերականգնելու նպատակով մոբիլիզացրել է ավելի քան 300 միավոր ձյունամաքրիչ մեքենաներ, գրեյդերներ եւ այլ տեխնիկա։ Հանրապետության ավտոճանապարհներին աշխատում է ավելի քան 2000 մարդ։

Ներկայումս դժվարանցանելի են միջպետական եւ հանրապետական նշանակության գրեթե բոլոր ավտոճանապարհները, ուստի տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունը դիմում է բոլոր վարորդներին՝ խնդրելով անհրաժեշտ զգոնություն ցուցաբերել ավտոճանապարհներին, իսկ հնարավորության սահմաններում հետաձգել երթեւեկությունը։

ՀՀ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԵՎ ԿԱՊԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Իրաքում ԱՄՆ-ը տանուլ է տալիս հոգեբանական պատերազմը

Իրաքի ժողովրդի ենթագիտակցության մեջ ամերիկացիները օկուպանտներ են

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Մարտի 16-ին ԱՄՆ փոխնախագահ Դիկ Չեյնին ամերիկյան ժողովրդին հավաստիացրել էր, որ իրաքյան կանոնավոր զորքերը, մասամբ նաեւ հանրապետական գվարդիան, անգլո-ամերիկյան ուժերին չեն դիմադրելու, այլ անցնելու են նրանց կողմը։ Հակառակ Չեյնիի հավաստիացման, հակաիրաքյան պատերազմի առաջին իսկ օրից անգլիացիներն ու ամերիկացիները բախվում են ինչպես կանոնավոր զորքերի, այնպես էլ աշխարհազորայինների կատաղի դիմադրությանը։ Նրանց դեմ Իրաքի ողջ ժողովուրդն է։

Համաժողովրդական այս դիմադրությունը ոչ միայն շփոթմունքի մեջ է գցել դաշնակիցներին՝ կասկածի տակ դնելով Իրաքում նրանց ռազմավարությունը, այլեւ պատճառ է դարձել, որ պաշտոնական Վաշինգտոնն ու Լոնդոնը խուճապի մատնվեն։ Թերեւս խուճապի առումով պատահական չէր անհապաղ հանդիպելու խնդրանքով վարչապետ Թոնի Բլերի դիմումը նախագահ Բուշին։ Նրանք կհանդիպեն այսօր եւ կքննարկեն պատերազմական գործողություններին առնչվող հարցը։

Տես էջ 5

Չիրականացած եւ մեկ պատվիրված մահափորձ

Մի քանի օր առաջ պարզ դարձավ, որ Տիգրան Նաղդալյանի սպանությունն իրականացնող խումբը, «Ապերի» գլխավորությամբ, մահափորձ պետք է կատարեր նաեւ հանրապետության գործարար աշխարհում հայտնի մի անձի դեմ։ Մարդասպաններին հանձնարարված էր նախ ոտքից վիրավորել գործարարին, ապա պահանջել 300 հազար ԱՄՆ դոլար։ Հետագայում, գումարը ստանալուց հետո, նրան պետք է սպանեին։ Այս ծրագիրը չի իրականացել միայն դժբախտ դեպքի զուգադիպման պատճառով (մահացել է գործարարի մերձավորներից մեկը), եւ նա ողջ է։

Իրավապահ մարմիններն այս փաստն այժմ ուսումնասիրում են։

ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ՎԱՆԴԱԼԻԶՄ

Հին Ջուղայում հրեշավոր կերպով ոչնչացրել են հայկական 10 հազար հուշարձաններ

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ամբողջ 20-րդ դարում, հատկապես դարավերջին, եւ 21-րդ դարասկզբին ամբողջովին ոչնչացվել են Նախիջեւանում գտնվող Հին Ջուղայի (Ադրբեջանի անվանական նենգափոխմամբ՝ Ջուլֆա) հայկական գերեզմանատան 10 հազար հուշարձանները, որոնք մաս են կազմում համաշխարհային մշակութային արժեքների։ Այս մասին խոսվեց մարտի 26-ին ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայում կայացած «Հին Ջուղա. կորուսյալ գանձեր» գիտաժողովում, որը նախաձեռնել էին Հայաստանի մի շարք կազմակերպություններ։ Բացման եւ ողջույնի խոսքերով հանդես եկան գերաշնորհ տեր Ներսես արքեպիսկոպոս Պոզապայանը, Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Աշճյանը, ՀՀ ԳԱԱ փոխնախագահ Վլադիմիր Բարխուդարյանը, ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը։

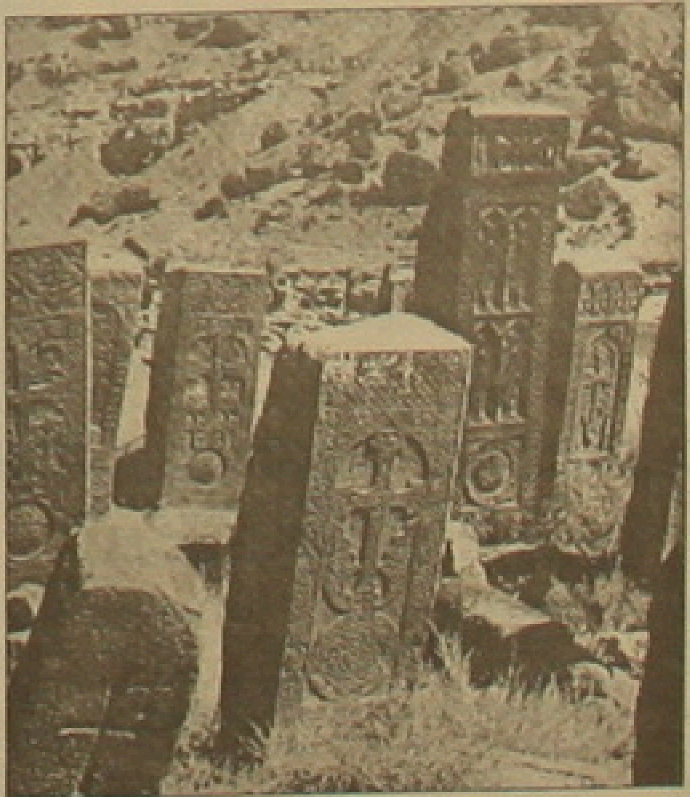

Զեկուցումներով հանդես եկան եւ մտքերի փոխանակությանը մասնակցեցին ճանաչված պատմաբաններ, արվեստաբաններ, ազգագրագետներ, ճարտարապետներ Հայաստանից, դոկտոր Արմեն Հախնազարյանը (Գերմանիա), որոնք բազմակողմանի տեսանկյուններից արծարծեցին խնդիրը, միահամուռ պնդելով, որ հուշարձանների բնաջնջումն Ադրբեջանի քաղաքականության մասն է կազմում։

Գիտաժողովի մասնակիցներն ընդունեցին հայտարարություն, որում մասնավորապես ասված է, որ չնայած հայաստանյան պետական եւ հասարակական, ինչպես նաեւ տարբեր միջազգային պետական կազմակերպությունների, այդ թվում ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ահազանգումներին, 2002 թ. տարեվերջից հայ քրիստոնյա մշակույթի հուշարձանների ոչնչացումը վերսկսվել է ավելի հրեշավոր չափերով։

Գիտաժողովի մասնակիցները դիմեցին ՀՀ կառավարությանը, Արտաքին գործերի նախարարությանը, աշխարհի երկրներում գործող ՀՀ դիվանագիտական առաքելություններին՝ միջազգային օրենքների եւ օրինականության սահմաններում ձեռնարկել հնարավոր բոլոր քայլերը դատապարտելու եւ կասեցնելու Ջուղայի հուշարձանախմբի վերջնական ոչնչացումը։

Ընթացիկ

Հուղարկավորություն առանց... հանգուցյալի

Զանգվածային լրատվության օրենքով լրագրողները չե՞ն պաշտպանվելու

Հոդված 8, կետ 3. «Արգելվում է այն անձանցից ստացված տեղեկատվության տարածումը, որն ակնկալվում է, որ գտնվում է անորոշ անձանց տեսադաշտից դուրս, լսելի չէ նրանց համար ձեռնարկել է բավարար միջոցներ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ. ա) այդ տեղեկատվությունը ձեռք է բերված օրենքով սահմանված կարգով, բ) անորոշ անձանց տեսադաշտից դուրս լինելու կամ նրանց համար ձեռնարկված միջոցներն ակնհայտորեն անբավարար են, գ) նման տեղեկատվության տարածումն անհրաժեշտ է հանրային շահերի պաշտպանության համար»:

Եթե որեւէ մեկը հասկացավ խորհրդարանում այժմ քննարկվող «Զանգվածային լրատվության մասին» օրենքի այդ հոդվածի բովանդակությունը, ապա կարելի է այն ներկայացնող արդարադատության փոխնախարար Աշոտ Աբովյանին նույնիսկ ողջունել: Բայց քանի որ վստահաբար ոչ ոք ոչինչ չի հասկանալու, բացատրենք որքան հնարավոր է, հենց իր՝ Աշոտ Աբովյանի մեկնաբանությամբ. «Երբեմն կարող են հասարակության շահերն առնչվել մի այնպիսի հանցագործության, որի բացահայտման հետ կապված լրատվամիջոցում եղած հրապարակումն ի վերջո հարուցված քրեական գործի առիթով այդ շահը ճանաչվի ավելի բարձր, որպեսզի լրատվության աղբյուրները հայտնի լինեն: Այս խնդիրն ակնհայտորեն դատական գնահատմամբ պետք է լինի, եւ միայն դատարանի որոշմամբ քրեական գործով կարող է նման պարտադրանք հնչել»: Կարճ ասած՝ այս հոդվածն այն մասին է, որ հանրային շահերին հարվածելու մեղադրանքով կարող են ցանկացած պահի քրեական գործ հարուցել եւ լրագրողին ստիպել բացահայտել իր լրատվության աղբյուրը, որի գաղտնիությունը իբր երաշխավորվում է օրենքի նախագծի այլ դրույթներով: Ավելին՝ նույն մեղադրանքով կարող են լրագրողին պատասխանատվության կանչել դատարան, ինչը միայն եզրակացնել կարելի է, թե ինչ լծակ կարող է դառնալ լրատվամիջոցների գլխին:

Նախագծի այս դրույթը միակ անհեթեթությունը չէ: Օրինակ, մի դրույթով կազմակերպությունները մամլո ասուլիսներ կազմակերպելիս լրատվամիջոցներին այդ մասին տեղեկացնում են անցկացման պահից «ողջամիտ» ժամանակահատվածում: Ասենք, որեւէ կազմակերպություն կարող է գիշերվա ժամը 3-ին տեղեկացնել որեւէ լրատվամիջոցի ասուլիսի առիթով եւ դա իր համար «ողջամիտ» համարել:

Իսկ ողջ անհեթեթությունն այն է, որ այս օրենքի նախագիծը... ոչ լրատվամիջոցների մասին է, ոչ էլ լրագրողների: Այն, ինչպես վերնագիրն է ցույց տալիս եւ ինչպես պրն Աբրահամյանն է նպատակահարմար համարում, զանգվածային լրատվության մասին է, այդ ոլորտում իբր առկա հարաբերություններն է կարգավորում: Լրատվամիջոցները որպես սուբյեկտ են ներկայացվում, ընդ որում այդ հասկացության տակ են դրվում նաեւ վերլուծական, հետազոտական կենտրոնները՝ չգիտես ինչ տրամաբանությամբ: Լրագրողների համար խաղի կանոններ սահմանված չեն ընդհանրապես, նախագիծը որեւէ դրույթ չի սահմանում լրագրողների ոչ պաշտպանվածության, ոչ էլ իրավունքների առումով: Ըստ պատգամավոր Վիկտոր Դալլաքյանի բնորոշման, դա նման է հարսանիքի առանց հարսի կամ հուղարկավորության՝ առանց հանգուցյալի:

Ըստ պրն Աբովյանի, եվրոպական փորձագետներն են իրենց հուշել, որ լրագրողների իրավունքների ու պարտավորությունների մասին հիմնադրույթները հանվեն, որովհետեւ լրագրողը պետք է կաշկանդված չլինի որեւէ օրենքով կամ հոդվածով: Եվ ահա, այդ տրամաբանությամբ էլ նախագիծը սահմանում է, որ տարբեր կազմակերպություններում լրատվամիջոցների հավատարմագրման դեպքում համապատասխան կազմակերպություններն են սահմանում կարգը, թե ինչպես են լրագրողները լրատվություն ստանալու իրենց մոտ: Եթե, ասենք, այդ կազմակերպությունները որոշեն այնպիսի պայմաններ առաջադրել, որ գործնականորեն անհնարին լինի որեւէ կոնկրետ լրատվություն ստանալը, ապա դա շատ օրինաչափ կարող է դիտվել «Զանգվածային լրատվության մասին» օրենքում լրագրողների իրավունքների մասին դրույթների բացակայության պայմաններում:

Այսուհանդերձ, արդարադատության փոխնախարարը հայտարարեց, թե եվրոպական փորձագետները դրական եզրակացություն են տվել ներկայացված նախագծի կապակցությամբ: Մինչդեռ ԱԺ շենքի դիմաց լրագրողների բողոքի ակցիաները բոլորովին այլ բան են խոսում, առավել եւս, որ լրագրողական շրջանակները համոզված են, որ նման եզրակացություն եվրոպական փորձագետները չեն տվել:

Գործող լրագրող, ԱԺ պատգամավոր Սերգո Երիցյանը համարում է, որ նախագիծը լուրջ վերամշակման պետք է ենթարկվի եւ այս տեսքով ընդհանրապես չի կարելի ընդունել անգամ առաջին ընթերցմամբ: Բացի այդ, ըստ նրա, քննարկվող նախագիծը հակասություններ ունի մոտ երկու տարի առաջ ընդունված «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին» օրենքի նկատմամբ:

Սակայն խորհրդարանական մեծամասնությունը կարծում է, որ օրենքն առաջին ընթերցմամբ անհրաժեշտ է ընդունել: «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանը դրա համար հետեւյալ պատճառաբանությունն ունի. «Մեզ համար անհասկանալի է, թե լրատվամիջոցները սկզբունքային առաջարկներ ինչու չարեցին: Հիմա էլ պատրաստ ենք կառուցողական առաջարկներն ընդունել: Բոլոր մտահոգությունները, որոնք կան, մենք էլ ունենք, բայց կարծում եմ, ճիշտն այն է, որ օրենքն առաջին ընթերցմամբ անցնի, որպեսզի առաջարկություն ունեցողները նստեն եւ աշխատեն: Օրենքին նախկինում լուրջ չէին վերաբերվում ոչ մի կողմում: Մեզ համար ընդունելի է, որ սկզբունքորեն ընդունելի է, որ ամեն ինչ պետք է անել, որ լրագրողները եւ խոսքի ազատությունը ճնշումների չենթարկվեն: Խմբակցությունը, պայմանավորված հենց այս հանգամանքով, կողմ կքվեարկի նախագծին առաջին ընթերցմամբ»:

Այս առումով, հիրավի, հարց կարող է առաջանալ. այս տեսքով նախագիծն առաջին ընթերցմամբ ընդունելուց հետո ո՞րն է լինելու երաշխիքը, որ անհեթեթ այդ դրույթները վերացվեն եւ լրամշակվի...

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Մարդու իրավունքների պաշտպանը «զոհվեց» խորհրդարանում

ԱԺ արտահերթ նստաշրջանի օրակարգում քննարկված մարդու իրավունքների պաշտպանի օրենքի նախագիծը երեկ կայացած քվեարկության արդյունքում փաստացի տապալվեց, չնայած այդ համակարգի ներդրման պարտավորությունը Հայաստանն ստանձնել էր Եվրախորհրդից: Նախագիծը ներկայացնելիս հայտարարվել էր, որ այն փոփոխություններ է մտցնելու պետական բյուջեում: Իսկ ՀՀ սահմանադրության համաձայն, բյուջեում փոփոխություններ նախատեսող օրենքի նախագծերը պետք է ընդունվեն ԱԺ բացարձակ մեծամասնությամբ, այսինքն՝ 66 ձայնով: Երեկ կայացած քվեարկության ընթացքում նախագծին կողմ էին 61 պատգամավոր: Չնայած այս հանգամանքին, նիստը նախագահողը հայտարարեց, որ օրենքն ընդունվել է, ինչն այդպես ներկայացրեց նաեւ էլեկտրոնային լուսասխտակը: Ստեղծված անորոշ իրավիճակն ԱԺ փոխնախագահ Տիգրան Թորոսյանը բացատրեց նրանով, որ քվեարկության ժամանակ տեղի են ունեցել խափանումներ, եւ ստեղծվել էր անհեթեթ իրավիճակ: Օրենքը սահմանում է, որ վերջում հայտարարվի, թե ինչպես է այն ընդունվել: Այսինքն՝ կանոնակարգի խախտում է տեղի ունեցել եւ, կարծում եմ, ճիշտ կլինի խորհրդարանը որոշի, թե ինչ է անելու եւ ըստ այդմ կողմնորոշվի: Տիգրան Թորոսյանը գտնում է, որ պետք է ԱԺ-ն որոշում կայացնի կատարված քվեարկությունը չեղյալ համարելու մասին եւ նոր քվեարկություն կազմակերպի:

Ըստ էության, օրենքն ընդունված է համարվել, որովհետեւ հաշվի չի առնվել բյուջեի հետ առնչությունների փաստը:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ԲՈՂՈՔԱՐԿՈՒՄ

Ստեփան Դեմիրճյանի դիմումն ընդունվել է ՍԴ՝ քննության

Մարտի 17-ին Սահմանադրական դատարան էր ներկայացվել Ստեփան Դեմիրճյանի դիմումը: ՍԴ-ն մարտի 26-ի աշխատակարգային որոշմամբ նախագահի թեկնածու Ստեփան Դեմիրճյանի դիմումի հիման վրա քննության է ընդունել հանրապետության նախագահի 2003 թ. մարտի 5-ի ընտրության արդյունքները վիճարկելու վերաբերյալ գործը:

Գործով զեկուցողներ են նշանակվել Սահմանադրական դատարանի անդամներ Ալվինա Գյուլումյանը, Միքայել Սեւյանը եւ Հրանտ Նազարյանը: Դատարանում գործի քննության համար որպես պատասխանող կողմ է ներգրավվել Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

Սահմանադրական դատարանի տարածած հաղորդագրության համաձայն, ՍԴ աշխատակարգային նիստին ներկա են եղել Եվրախորհրդի Վենետիկի հանձնաժողովից ժամանած 3 փորձագետներ եւ ԵԱՀԿ դիտորդական առաքելության երկու անդամներ:

Ավելացնենք, որ, ըստ օրենսդրության, Սահմանադրական դատարանն իր ընդունած դիմումի կապակցությամբ նիստ է հրավիրում ստացման պահից 20 օրվա ընթացքում: Իսկ թե կոնկրետ երբ կլինի Ստեփան Դեմիրճյանի դիմումի քննության առաջին նիստը, կիմանանք 1-2 օր հետո:

Ա. Հ.

Նոր օրենքները կարող են վնասել միկրոֆինանսավորող կազմակերպություններին

Հայաստանում միկրոֆինանսավորման ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունները լուրջ խնդիրների են բախվել, ինչը պայմանավորված է ամիսներ առաջ Ազգային ժողովի ընդունած մի քանի օրենքների ուժի մեջ մտնելով:

Այդ կազմակերպություններն առանց գրավի տրամադրում են փոքր չափերի փոխառություններ (մի քանի հարյուր դոլարից մինչեւ մի քանի հազար) մանր ձեռներեցներին, որոնց բանկերի ծառայությունները գրավի առարկաների բացակայության պատճառով հասանելի չեն: Միկրոֆինանսավորող կազմակերպությունները հանդիսանում են շահույթ չհետապնդող, ոչ առեւտրային կազմակերպություններ, հիմնադրամներ եւ դրամաշնորհներ են ստանում արտասահմանյան դոնոր կազմակերպություններից՝ ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալություն (USAID), Գերմանական տեխնիկական համագործակցություն (GRZ) եւ այլն: Հիմնադրամներից առանց գրավի փոխառություն վերցնողների թիվը գերազանցում է 25 հազարը, ինչը նշանակում է, որ այդ ծրագրերը նպաստում են մանր գործարարության զարգացմանը եւ ունեն սոցիալական նշանակություն:

Եվ ահա, այդ հիմնադրամների ներկայացուցիչները պնդում են, որ «Վարկային կազմակերպությունների մասին», «Հիմնադրամների մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին օրենքների ընդունմամբ ստեղծվել է իրենց գործունեության համար անբարենպաստ օրենսդրական դաշտ:

Մասնավորապես, «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» օրենքում կատարված փոփոխությունից հետո, այս տարվա հունվարի 1-ից այս հիմնադրամները կամ, ինչպես իրենք են ասում, Զարգացող ֆինանսական հաստատությունները (ԶՖՀ) այլեւս չեն ազատվում այս հարկատեսակից: Այդ փոփոխությունը, ըստ նրանց, կարող է հանգեցնել հիմնադրամների՝ փոխառություններից ստացվող եկամուտների նվազմանը, փոխառությունների շատ ցածր տոկոսադրույքների բարձրացմանը, փոխառուների թվի կրճատմանը: Սակայն հիմնադրամներին հուզող հիմնական հարցն այն է, որ օտարերկրյա դոնորներն օրենսդրական այս փոփոխությունից հետո կարող են դադարեցնել ֆինանսավորումը:

«Վարկային կազմակերպությունների մասին» օրենքի առնչությամբ հիմնադրամներն արդարացված չեն համարում իրենց գործունեությունը որպես վարկային կազմակերպություն դիտարկելը, հետեւաբար լիցենզավորման ենթակա լինելը: Նրանք դա հիմնավորում են, նկատի ունենալով «հիմնադրամների առաքելությունը եւ միջոցների ձեւավորման աղբյուրները»:

Վերջապես, «Հիմնադրամների մասին» օրենքում հիմնադրամներն անընդունելի են համարում այն դրույթը, ըստ որի այս հաստատությունների վարչակառավարչական ծախսերի գումարը չպետք է գերազանցի հիմնադրամի տարեկան ընդհանուր ծախսերի 20 տոկոսը: Այս առարկությունը բացատրվում է այն հանգամանքով, որ այստեղ գումարները ոչ թե ուղղվում են նպատակային ծրագրերին, այլ տրվում են որպես փոխառություններ, այսինքն՝ միկրոֆինանսավորմանն ուղղված կապիտալը շրջանառվելով, ապահովվում է վարչակառավարչական ծախսերը: Այդ ծախսերը հիմնադրամների հիմնական մասն են կազմում, որոնք վճարվում են վարկային գործակալներին որպես աշխատավարձ: Հետեւաբար, այս սահմանափակումը նույնպես, ըստ ԶՖՀ-ի, պետք է վերացնել: Այստեղ կարծում ենք, որ հնարավոր է մեկ այլ տարբերակ: Վարկային գործակալներին աշխատավարձերի փոխարեն կարելի է վարձատրել հետեւյալ սկզբունքով՝ յուրաքանչյուր գործարքից նրան թողնելով որոշակի տոկոսադրույք:

Վերոհիշյալ դրույթները փոփոխելու առաջարկներով զարգացող ֆինանսական հաստատությունները դիմել են ՀՀ նախագահին, ԱԺ նախագահին, արդարադատության նախարարին, հարկային ծառայության պետին: Իսկ այսօր տեղի կունենա այդ հիմնախնդիրներին նվիրված կլոր սեղան, որին հրավիրված են նաեւ համապատասխան գերատեսչությունների ներկայացուցիչները:

Կարծում ենք, որ ցանկացած դեպքում, անկախ նրանցից, թե որքանո՞վ են իրավացի հիմնադրամների ներկայացուցիչների առարկություններն ու հիմնավորումները, առկա է կարգավորման ենթակա խնդիր: Պետք է նկատի առնել, որ այս հարցը շոշափում է տասնյակ հազարավոր մարդկանց շահերը, եւ գտնել այնպիսի լուծումներ, որ համապետական շահերով ղեկավարվելով, չանտեսվեն այդ մարդկանց շահերը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահաւաք ծառայութիւն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային սարքաւորումը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

«Իրաքահայերը վնաս չեն կրել»

Հավաստեց Հայաստանում Իրաքի ժամանակավոր հավատարմատարը

«Իրաքում բնակվող հայերին պատերազմական գործողություններից մինչեւ հիմա վնաս չի պատճառվել», «Ազգին» տված հարցազրույցում ասաց Հայաստանում Իրաքի Հանրապետության ժամանակավոր հավատարմատար Թարիք Մուհամմադ Յահյան՝ նշելով, որ իրենք հատուկ ուշադրությամբ հետեւում են իրաքահայության ճակատագրին: Ըստ դիվանագետի, հայկական ամենամեծ համայնքները Բաղդադում, Մոսուլում եւ Կիրկուկում են, եւ շատ քիչ ընտանիքներ են, որ այս օրերին թողել են Իրաքը: Ժամանակավոր հավատարմատարը փաստում է, որ Իրաքից Հայաստան միգրացիա չկա, կան ժամանակավոր տեղափոխված որոշ ընտանիքներ:

Թարիք Մուհամմադ Յահյայից փորձեցինք իմանալ, թե որքան է խաղաղ բնակչության շրջանում զոհերի թիվը՝ հաշվի առնելով այս մասին հաղորդվող տարբեր տվյալները: Դիվանագետը բերեց ընդամենը մի քաղաքում մեկ օրվա ռմբակոծության հետեւանքները. «Բասրայում միայն մեկ օրվա ընթացքում 62 մարդ է մահացել, 200-ից ավելի Բասրայի բնակիչներ վիրավորվել են: Քանի որ արդեն շարունակվում է խաղաղ բնակավայրերի սաստիկ ռմբակոծությունը: Ամերիկա-բրիտանական կոալիցիայի վարչակազմը կարծում էր, թե Իրաքի ժողովուրդն իրենց ցնծությամբ ու ծաղիկներով կդիմավորի, երկիրն էլ շատ հեշտ կգրավեն: Դիմադրությունն անսպասելի էր, ու այժմ իրենց ձախողումները կոտրում են խաղաղ ժողովրդի գլխին՝ սաստկացնելով ռմբակոծությունը»:

Դիվանագետը խոսեց նաեւ իրաքյան պատերազմի պատճառների մասին: «Հիմնական գործոնը նավթն է, կասկած չի կարող լինել: Պատճառն Իրաքի նախագահին հեռացնելը չէ, ոչ էլ զանգվածային ոչնչացման զենքի ենթադրելի առկայությունը: Այժմ Բուշն ու Բլերը բացահայտ խոսում են պատերազմի իրական պատճառների մասին: Նավթի պաշարներով աշխարհում երկրորդ երկիրը գրավելով, Մ. Նահանգները փորձում է տարածաշրջանում իշխանություն, նավթի շուկայում գներ հաստատել: ԱՄՆ-ին դա նոր տնտեսական թափ կարող է հաղորդել»:

Անդրադառնալով իրաքյան պատերազմի վերաբերյալ մեր երկրի դիրքորոշմանը, դիվանագիտական ներկայացուցիչն այն անվանեց համարձակ քայլ, որն արժանացել է Իրաքի կառավարության եւ ժողովրդի հարգանքին ու գնահատանքին: «Հայաստանն իր հստակ «ոչ»-ն ասաց պատերազմին, եւ դա պատահական չէր. հայ ազգը քաղաքակիրթ է, հարուստ իր պատմությամբ եւ մշակույթով»:

Մ. Հ.

Իրաքահայ ընտանիքներ են տեղափոխվել Լիբանան, Սիրիա, Հորդանան

«Մարտի 25-ի դրությամբ պատերազմական գործողություններից տուժած իրաքահայեր չկան», երեկ հավաստեց ՀՀ ԱԳՆ մամլո խոսնակ Ջյունիկ Աղաջանյանը:

Արտգործնախարարության տեղեկություններով, 20-30 իրաքահայ ընտանիքներ տեղափոխվել են Սիրիա, Լիբանան: «Մենք արդեն հայտնել ենք Հայաստանում նրանց ընդունելու պատրաստակամություն, առայժմ արձագանք չենք ստացել», ասաց Ջ. Աղաջանյանը: Ըստ նրա ունեցած տվյալների, մի քանի հայ ընտանիքներ էլ հիմա Հորդանանում են, որտեղ մեր դեսպանին հանձնարարական է տրվել անմիջականորեն զբաղվել նրանց խնդիրներով:

Դեպի Հայաստան որեւէ հոսք առայժմ չի գրանցվել:

«65 իրաքահայեր անցյալ տարի են խնդրել եւ ստացել ՀՀ քաղաքացիություն, բայց Իրաքում ռազմական գործողությունների սկսվելուց ի վեր որեւէ հայց չի ստացվել»:

Լրագրողների հարցին, թե ի վերջո քանի հայ կա Իրաքում, ԱԳՆ մամլո խոսնակը պատասխանեց, թե տարբեր տվյալներով այդ թիվը տատանվում է 15-30 հազարի սահմաններում:

«Նրանք հիմնականում կենտրոնացած են Բաղդադում: Բայց, ասենք, Հյուսիսային Իրաքի Զախոյի շրջանի Ավզրուկ կոչվող գյուղն ամբողջությամբ հայկական է՝ շուրջ 350 ընտանիք»:

Լ. Գ.

ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հայաստան-Կուբա համագործակցություն՝ ԽՍՀՄ ավանդույթներով

«Կուբան գտնում է, որ Իրաքի դեմ պատերազմի անհրաժեշտությունը չկար, քանի որ ռազմական գործողություններն սկսվեցին այն պահին, երբ Բաղդադն սկսել էր համագործակցել ՄԱԿ-ի հետ», երեկ իր երեւանյան մամլո ասուլիսում ասաց Կուբայի արտգործնախարար Ֆիլիպե Պերես Ռոկեն: «Սա անարդար պատերազմ է, քանզի իրաքյան դիմադրությունն անհամազոր է բրիտանա-ամերիկյան կոալիցիայի ուժերին: Այս պատերազմը նաեւ անօրինական է, քանի որ լիազորված չէ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի կողմից, եւ դեմ է միջազգային ողջ հանրությանը: Իսկ նրա հետեւանքները բացասական կլինեն հատկապես աղքատ երկրների համար»:

Իրաքյան պատերազմին առնչվող անխուսափելի հարցերից զատ կուբացի հյուրն ու Հայաստանի արտգործնախարարը ներկայացրին հայ-կուբայական համագործակցության հարցերը:

Մեր երկրում երկօրյա պաշտոնական հանդիպումներից հետո, երեկ Ֆիլիպե Պերես Ռոկեն եւ Վարդան Օսկանյանը ստորագրեցին առեւտրատնտեսական համագործակցության պայմանագիր: Վերջինս նախատեսում է միջկառավարական հանձնաժողովների ստեղծում՝ տնտեսական փոխգործակցության ճանապարհ հարթելու համար:

«Շեշտադրել ենք տնտեսական հարաբերությունները՝ հաշվի առնելով խորհրդային ժամանակների ավանդույթները», նշեց Վ. Օսկանյանը: Կուբացի դիվանագետն էլ առանձնացրեց դեղագործական, զբոսաշրջության ոլորտները:

Լրագրողների հարցին, թե արդյոք երկու երկրներն աշխարհագրորեն շատ հեռու չե՞ն իրարից տնտեսական փոխգործակցություն զարգացնելու համար, բարձրաստիճան հյուրը մատնանշեց իր երկրի ակտիվ համագործակցությունը Ռուսաստանի հետ: «Կուբան տարեկան 100 մլն դոլարի ապրանք է արտահանում Ռուսաստան եւ 300 մլն դոլարի ապրանք ներկրում այդ երկրից: Կարծում եմ, կուբայական շաքարը Ռուսաստանից Հայաստան էլ է հասնում»:

Կուբայի արտգործնախարարը նշեց, որ երկիրը պատրաստակամ է Հայաստանի հետ զարգացնելու գիտամշակութային հարաբերությունները:

«Մենք պատրաստ ենք ընդունել հայաստանցի երիտասարդներին մեր երկրում՝ իսպաներեն սովորեցնելու համար, նաեւ դասախոսներ փոխանակել»:

Առայժմ Ֆ. Պերես Ռոկեն մեր երկրի նախագահին էր բերել Կուբայի նախագահ Ֆիդել Կաստրոյի ուղերձը եւ պաշտոնական այցի հրավեր:

ԼԻԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Նավթահորերի հրկիզումներից Հայաստանին սպառնացող վտանգը չափազանցված է

Էկոլոգիական աղետի սպառնալիքն առավել իրական է քիմիական ու կենսաբանական զենքի կիրառման դեպքում

Մթնոլորտում թունավոր նյութերի հայտնվելը, անկախ այն հանգամանքից՝ ռմբակոծումների, հրկիզումների, քիմիական թե ատոմային զենքի կիրառման հետեւանք է, առաջնային խնդիր է նաեւ օդերեւութաբանների համար: Այդ նրանց գործն է կանխատեսել ու հրապարակել աղտոտված օդային զանգվածների տարածման ուղիները:

Հենց որ սկսվեց իրաքյան պատերազմը, հայ հիդրոօդերեւութաբաններն անմիջապես կապվեցին Օբնինսկում գտնվող «Թայֆուն» տարածաշրջանային կենտրոնի հետ: Այն գործում է Համաշխարհային օդերեւութաբանական կազմակերպության ֆինանսավորմամբ եւ գիտական հատուկ մոդելների միջոցով հաշվարկներ է իրականացնում, թե տարածաշրջանի այս կամ այն հատվածում ինչպես են տեղափոխվում օդային զանգվածները, տվյալ դեպքում՝ աղտոտված հոսանքները: «Թայֆունը» Ռուսաստանի հիդրոօդերեւութաբանության եւ շրջակա միջավայրի ֆեդերալ ծառայության 27 ինստիտուտներից մեկն է եւ սպասարկում է ԱՊՀ բոլոր երկրներին: 2 օր առաջ «Թայֆունից» ստացվեցին առաջին հաշվարկների ու կանխատեսումների արդյունքները: Կոնկրետ, օրինակ, մարտի 23-ի ժամը՝ թե օրվա սկզբին, հետո՝ 12 ժամ անց ինչպես են տարածվել արտանետումները ոչ միայն Բաղդադից, Բասրայից, այլեւ Մոսուլից, որն ավելի իրական վտանգ է: Այս քաղաքը ավելի մոտ է մեզ եւ դեպի Անդրկովկաս ու Հայաստան հիմնական օդային զանգվածների «երթուղիների» հենց ներքեւում է: Կանխատեսումներն իրականացվել են տարբեր մակարդակների համար՝ օդի գետնամերձ շերտերում, դրանից 500, 1500, 3000 մ բարձրությունների վրա: Հիդրոօդերեւութաբանության եւ շրջակա միջավայրի մոնիտորինգի գործակալության պետ Գենադի Կոջոյանի հավաստմամբ, Հայաստանի վրա նավթահորերի հրկիզումները գործնականում ոչ մի էական ազդեցություն չեն գործել, թեեւ մարտի 23-ին մի քանի ժամ շարունակ օդային հոսանքները Մոսուլ քաղաքից տեղափոխվել են Հայաստանի սահմանների եզրերով: «Իհարկե, նավթահորերի այրման հետեւանքով մեծաքանակ արտանետումներ լինում են, բայց դրանց տարածման ու Հայաստան հասնելու վտանգը չափազանցված է: «Կոնկրետ Մոսուլ քաղաքից (որը մեզնից 500 կմ է հեռու) թունավոր նյութերը մինչեւ հասնեն մեզ կամ ԱՊՀ երկրներ, դրանց խտությունը մի քանի հազար անգամ կպակասի: Հատկապես եթե անձրեւներ են լինում կամ ձյուն, թունավոր մասնիկներով օդը պիտի նստի տեղանքի գետնամերձ շերտերում եւ տեղաշարժվելու, առավել եւս Հայաստանին վնասելու հավանականությունը կփոքրանա», ասում է Գ. Կոջոյանը: Հետաքրքրական է, որ հենց այդ նյութերն անձրեւների առաջացման կատալիզատորի, խթանիչի որոշակի դեր են կատարում:

Ե՛վ ԱՊՀ երկրների, ե՛ւ Հայաստանի հիդրոօդերեւութաբանների մտավախությունն այլ է: Իրական վտանգ ներկայացնում են ոչ թե նավթահորերի հրկիզումները, այլ քիմիական ու կենսաբանական զինատեսակների օգտագործումը: Թե ինչ ուղղությամբ են տեղաշարժվելու օդային զանգվածներն առաջիկայում, եւ ինչ ուղղությամբ է հնարավոր թունավոր նյութերի տարածումը, այդպիսի կանխատեսումներ օդերեւութաբանները հիմա էլ, հետո էլ ունենալու են: Առավել կարեւոր խնդիրն՝ դրանց ազդեցության ծավալների վերաբերյալ դատողություններ անելու համար նախ՝ պետք է արտանետումների չափերի ու խտության տվյալներ ունենալ, որպեսզի հնարավոր լինի պարզել, թե նոսրացման ինչ աստիճանով դրանք կհասնեն Հայաստան կամ շրջակայքը: Աշխարհագրական այն տարածքը, որտեղ տեղավորված են Իրաքն ու Հայաստանը, թունավոր հոսանքների տարածումից կարող են պաշտպանել սարերն ու լեռնաշղթաները: Իհարկե, առաջին հերթին գետնամերձ շերտերում թափառող հոսանքներից, իսկ մթնոլորտի բարձր շերտերում, բնականաբար, լեռների ու սարերի գործոնն էական չէ:

Հողի, օդի, ջրի, բույսերի ու կենդանիների, մարդու առողջության վրա թունավոր նյութերի բացասական ներգործության ծավալները մեծապես կախված են նաեւ քիմիական կամ կենսաբանական զենքի տեսակներից: Այս տեղեկությունը կարեւոր է նախ եւ առաջ մասնագետների համար, որպեսզի իմանան ինչպես պայքարել աղետի դեպքում եւ առավել կարեւոր է՝ կանխարգելիչ ինչ միջոցառումներ ձեռնարկել: Սակայն, դժբախտաբար, պատերազմական իրավիճակներում գուշակություններ ու հստակ կանխատեսումներ անել հնարավոր չէ, եւ միակ լուծումը բոլոր հնարավոր ու հավանական տարբերակներին պատրաստ լինելն է:

Այս օրերին հիդրոօդերեւութաբանության եւ շրջակա միջավայրի մոնիտորինգի գործակալությունն ակտիվորեն համագործակցում է ՀՀ արտակարգ իրավիճակների վարչության օպերատիվ շտաբի հետ: Ուսումնասիրությունների, վերլուծությունների ու կանխատեսումների արդյունքներն, ըստ պայմանավորվածության, անմիջապես տրամադրվելու են այդ կառույցին: Այսինքն՝ առայժմ փորձ է արվում լուծելու ինֆորմացիայի հստակ ու օպերատիվ փոխանակման խնդիրը:

Գործակալության պետի հետ փորձեցի պարզաբանել մի խնդիր էլ, որ վերջին տարիներին մոլորակի էկոլոգների համընդհանուր մտահոգությունն է դարձել: Ի՞նչ ազդեցություն կունենան պատերազմական այս գործողությունները մթնոլորտի առանց այդ էլ չարչրկված օզոնային շերտի վրա: Հարաբերականորեն նորմալ վիճակում, երբ չկան կամ նվազագույն են վնասող նյութերը, օզոնային շերտը մշտապես ե՛ւ քայքայման, ե՛ւ ինքնավերականգնման մեջ է: Հավասարակշռությունը խախտում է վտանգավոր նյութերի հայտնվելը մթնոլորտում: Իհարկե, ոչ բոլոր նյութերն են քայքայիչ ներգործություն ունենում օզոնի վրա եւ մեծացնում դրա ճեղքերը: Բայց ոչ ոք չի կարող ասել, թե թունավոր արտանետումներում ինչ քանակ կկազմեն դրանք եւ, ըստ այդմ, ինչ կմտցնեն օզոնային շերտի քայքայման համընդհանուր գործընթացի մեջ:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Մարտի 21-23-ը Սլովակիայի մայրաքաղաք Բրատիսլավայի արտգործնախարարության «Սյուզա» հյուրանոցի խորհրդաժողովների դահլիճում տեղի ունեցավ ԵՀԱՖ եվրոպահայ մամուլի առաջին ֆորումը, որին չնայած մասնակցեցին նախատեսվածից քիչ լրագրողներ (10 երկրներից մամուլի ու լրատվության ասպարեզի մոտ 20 ղեկավարներ, խմբագիրներ ու լրագրողներ), սակայն կարողացան բավականին արդյունավետ քննարկել, բանավիճել ու որոշումներ կայացնել: ԵՀԱՖ մամուլի առաջին ֆորումը ծրագրված էր Պրահայում (Չեխիա) անցկացնել, բայց չեխական իշխանությունների կողմից ընդունված մուտքի հրավեր վիզա ստանալու փորձը փոխանցեց սլովակյան ՍԻՏԱ լրատվական գործակալության գլխավոր տնօրեն Պավոլ Մուդիին, ընդգծելով նման կառույցների ինքնաֆինանսավորմամբ զարգացնելու անհրաժեշտությունը:

Եվրոպահայ մամուլի ներկա վիճակը, տպագրվող 40-ից ավելի պարբերականների՝ օրաթերթերի, շաբաթաթերթերի, ամսագրերի ու տարբեր հանդեսների բնութագրական վերլուծությամբ հանդես եկավ «Օրեր» համաեվրոպական անկախ ամսագրի խմբագիրը՝ տողերիս հեղինակը, խոսելով նաեւ, թե ինչպիսի հանգրվանում է այսօր գտնվում եվրոպահայ մամուլը: Միայն հայերեն կամ նաեւ հայերեն էջեր ունեցող մամուլը կազմում է ընդհանուրի 1/3-ը: Եվրոպահայ ա-լեզվի ճշգրտության, ոճի ու շարադասության նկատմամբ: Հրամայական խնդիր է, որ լրագրողը, խմբագիրը արտահայտվեն կոկիկ ու մաքուր հայերենով, ճոխ բառամթերքով, ճիշտ շարահյուսությամբ ու հստակ լեզվամտածողությամբ ու ոճով: Մշակույթի ոլորտում բանախոսն ընդգծեց մամուլում «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» սկզբունքի կենսագործման կարեւորությունը, ինչպես նաեւ ազգային, հոգեւոր, մշակութային՝ համամարդկային արժեքների քարոզչության տարածումը հայ մամուլի միջոցով:

Պոլսի «Ժամանակ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Արա Քոչունյանը ներկայացրեց պոլսահայ մամուլը, առավել անդրադառնալով իր հրատարակած ամենահին օրա-միջոցառումներ, որոնք կխթանեն եվրոպահայ մամուլի ընտանիքի սերտ համագործակցությանը:

Ֆորումի աշխատանքներին ներկա էին եւ հակիրճ մեկնաբանություններով հանդես եկան ԵԱՀԿ-ում, Ավստրիայում, Սլովակիայում, Չեխիայում, Հունգարիայում Հայաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Զիվան Թաբիբյանը, Հայաստանի ժուռնալիստների միության նախագահ տիկին Աստղիկ Գեւորգյանը: Իսկ նախօրեին ֆորումի մասնակիցները ներկա գտնվեցին սլովակահայ համայնքի ուժերով կազմակերպված Արամ Խաչատրյանի 100-ամյակին նվիրված դասական երաժշտության երեկոյին, որ տեղի ունեցավ քաղաքապետարանի Պրիմացիալնա պալատի համերգային դահլիճում: Երեկոյին ելույթ ունեցան տենոր Գուրգեն Հովսեփյանն ու սոպրանո Սեւան Հովսեփյանը, դաշնակահարուհի Հասմիկ Գաբրիելյանն ու շեփորահար Լուբոմիր Կամենսկին:

Վերադառնալով ժողովի առաջին օրը ԵՀԱՖ ընդհանուր քարտուղար Թորոս Սակերյանի հնչեցրած այն հարցին, թե լրագրողներն իրենք ինչպես պետք է լուսաբանեն իրենց մասնագիտական հանդիպումը, նշենք, որ այո, առաջին հավաքի փորձը իրականություն դարձավ մեծ դժվարությամբ, սակայն կարեւորը շարունակելն ու ընդունած որոշումները իրականացնելն է, նաեւ արդեն իսկ թույլ տված կազմակերպչական սխալներից դասեր քաղելը:

Համահայկական տեղեկատվական ցանցի ստեղծումը դարձել է օրվա պահանջ

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Բրատիսլավա-Պրահա

նոր կանոնները ստիպեցին ժողովի անցկացումը տեղափոխել հարեւան երկիր:

Եվրոպայի հայկական միությունների ֆորումի ընդհանուր քարտուղար Թորոս Սակերյանը, Սլովակիայի հայկական համայնքի ղեկավար Աշոտ Գրիգորյանը, Սլովակիայի խորհրդարանի արտաքին հարցերի դեպարտամենտի անդամ Պրն՝ Ռուդոժակն իրենց ելույթներում կարեւորեցին նման հավաքների անցկացումը եւ դրանց նշանակությունը ոչ միայն հայ համայնքների մերձեցման, այլեւ եվրոպական երկրների հետ համագործակցության առումով:

Հայաստանի արտգործնախարարության անունից ներկաներին ողջունեց ՀՀ ԱԳՆ սփյուռքի գործերի քարտուղարության բաժնի վարիչ Նելլի Մաթեւոսյանը:

Այնուհետեւ սկսվեց առաջարկված թեմաների քննարկումը: Բրատիսլավայում «Նոյյան տապան» գործակալության ներկայացուցիչ, տեղի հայ համայնքի ղեկավար Աշոտ Գրիգորյանը անդրադարձավ լոբբիստական եւ տեղեկատվական կենտրոնների ստեղծման խնդրին, եվրոպահայ համայնքում միասնական գործունեություն ծավալելու կարեւորությանը: Այդ աշխատանքը նա երեք մասի բաժանեց՝ ընդգծելով քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային ուղղությունների կարեւորությունը: Այս աշխատանքում՝ բանախոսը կարեւորեց սփյուռքահայ եւ հայաստանյան լրատվության միջոցների հետ համագործակցության խնդիրը:

Իր հերթին «Նոյյան տապան» գործակալության տնօրեն Տիգրան Հարությունյանը նշեց քարոզչական եւ տեղեկատվական ուղղությունների առանձնացման կարեւորությունը, ընդգծելով դրանց անհամատեղելիությունը:

Այնուհետեւ ներկաներին իրենց մենաբազմատպաքանակ թերթը Մոսկվայում լույս տեսնող «Նոյեւ կովչեգ» ռուսալեզու ամսաթերթն է՝ 42 հազար, ամենաքիչ տպաքանակով՝ 200 օրինակով լույս է տեսնում Գերմանիայի «Գարուն» եռալեզու ամսաթերթը: Հարուստ մամուլ ունեն հատկապես ֆրանսահայ, ռուսահայ եւ հունահայ գաղութները: Այսօր եվրոպահայ մամուլն ունի երկու օրաթերթ՝ Փարիզի «Յառաջը» եւ Աթենքի «Ազատ օրը», իսկ եթե սրանց միացնենք նաեւ Պոլսի «Մարմարա» եւ «Ժամանակ» օրաթերթերը, ապա դրանց թիվը կհասնի չորսի:

Շատ են օտարալեզու պարբերականները: Հայերենն այս իմաստով նահանջ է ապրում: Իսկ բազմալեզու եվրոպահայ ընտանիքը, որ հիմնականում համալրվել է Հայաստանի անկախության տարիներին, միայն արեւելահայերենով ընդամենը երկու պարբերաթերթ ունի՝ Պրահայում լույս տեսնող «Օրեր» ամսագիրն ու Աթենքում լույս ընծայվող «Հայաստան» ամսաթերթը: Տողերիս հեղինակը առաջ քաշեց հրատարակվող մամուլի օրգանների միջեւ տեղեկատվական ցանց ստեղծելու հարցը, կարեւորեց արտատպումների ժամանակ միմյանց հղումներ անելու լրագրողական էթիկայի պահպանումը: Առաջարկվեց ստեղծել եվրոպահայ մամուլի ակումբ, հրատարակել մամուլի տեղեկատու, որի աշխատանքներն «Օրեր» ամսագիրն արդեն սկսել է:

Հայ մամուլի եւ լեզվի առաքելության խնդրին անդրադարձավ Կիպրոսի «Փարոս» ամսաթերթի գլխավոր խմբագիր տիկին Երան Գույումճյանը: Լեզուն ապրում է, նոր եզրերով ու մտածողությամբ հարստանում, հայաստանյան մամուլը՝ ժամանակի հետ քայլ պահելով, նոր գաղափարներն ու երեւույթները մեկնաբանում է ճիշտ հայերենով, բծախնդրություն ցուցաբերելով թերթին եւ եվրոպահայ մամուլում հայաստանյան իրադարձությունների լուսաբանման բովանդակային կողմին: Իրենց հրատարակությունների մասին խոսեցին նաեւ Շվեյցարիայում հրատարակվող «Մենք» ամսագրից Ռոբերտ Կարայանն ու Շվեդիայի «Նոր Հորիզոն» ամսագրի գլխավոր խմբագիր Կարո Հակոբյանը:

Իրենց կազմակերպությունների գործունեության մասին բազմաբովանդակ ելույթներ ունեցան նաեւ հայաստանյան պատվիրակության անդամները: Հայաստանի ազգային ռադիոյի տնօրեն Արմեն Ամիրյանն առաջարկեց օգտագործել միասնական ինտերնետային էջ ունենալու տարբերակը՝ իբրեւ համագործակցության մի ձեւ, ինչպես նաեւ կոչ արեց պաշտպանել մեր մշակութային գործիչների եւ նրանց գործերի հեղինակային իրավունքները:

Երեւանի մամուլի ակումբի նախագահ Բորիս Նավասարդյանը խոսեց լրագրողական համագործակցության ոլորտում իրենց կուտակած փորձից, առաջարկելով ավելի ակտիվացնել միջազգային կառույցներում հակահայկական քարոզչության դեմ պայքարը: Մասնավորապես, իբրեւ օրինակ բերվեց ադրբեջանցիների կողմից տարածվող էթնոցիդի՝ մշակութային արժեքների ոչնչացման քաղաքականությունը:

Բաց հասարակության ինստիտուտի երեւանյան գրասենյակի ղեկավար Լարիսա Մինասյանը ծանոթացրեց Հայաստանում իրենց իրականացրած գիտական, կրթական, մշակութային ու լրատվական ծրագրերին, որոնց միայն թվարկումը՝ հագեցվածությամբ ու նշանակությամբ, զարմացրեց ներկաներից շատերին: Առաջարկվեց լրագրողների վերապատրաստման դասընթացներում ընդգրկել նաեւ սփյուռքահայ սկսնակ լրագրողների:

Այնուհետեւ «Փարոս» ամսաթերթի մեկնաբան Գեւորգ Զեյթունցյանն անցկացրեց կլոր սեղան, որին մասնակցեցին բոլոր ներկա գտնվող լրագրողները՝ քննարկելով Հայաստան-սփյուռք լրատվական լուսաբանման խնդիրներն ու ձեւերը, առկա բացթողումները:

Ինչպես արդեն նշել էինք մեր նախորդ հրապարակման մեջ, մեծ թվով լրագրողներ չկարողացան գալ պատերազմական իրավիճակի, ֆինանսական ու կազմակերպչական մի շարք դժվարությունների պատճառով, հետեւաբար մի շարք թեմաներ ավելի լայնածավալ քննարկման չարժանացան: Փոխարենը ժողովը մի բանաձեւ ընդունեց, որը թույլ է տալիս առաջիկա 6 ամիսներին իրականացնել այնպիսի

Եվրոպահայ մամուլի առաջին ֆորումի մասնակիցների ընդունած բանաձեւը

Մենք՝ Սլովակիայի մայրաքաղաք Բրատիսլավայում անցկացված եվրոպահայ մամուլի առաջին ֆորումի մասնակիցներս,

քննարկելով մամուլի եւ այլ լրատվամիջոցների ներկա վիճակն ու առկա խնդիրները,

փաստելով հայ մամուլի իսկայական նշանակությունը հայապահպանման գործում,

ընդգծելով արդի ժամանակների նետած մարտահրավերներին միասնաբար դիմակայելու հրամայականը,

արձանագրում ենք հետեւյալ առաջնահերթ խնդիրների իրականացման անհրաժեշտությունը.

1. Ստեղծել եվրոպահայ լրատվամիջոցների միասնական տեղեկատվական ցանց (ինտերնետային էջ):
2. Ստեղծել համահայկական լրատվական կենտրոն՝ Հայաստանում եւ արտերկրում, ապահովելու Հայաստան-սփյուռք մշտական լրատվական կապը:
3. Ստեղծել եվրոպահայ լրագրողների մասնագիտական կազմակերպություն՝ մամուլի ակումբ, որը կմիավորի ոչ միայն հայ մամուլի ներկայացուցիչներին, այլեւ եվրոպական տարբեր լրատվամիջոցներում աշխատող հայ լրագրողներին:
4. Կազմել եւ հրատարակել Եվրոպայի հայ մամուլի տեղեկագիր:
5. Համագործակցել լրագրողների մասնագիտական կրթական-վերապատրաստման ծրագրերի հետ:
6. Նպաստել Հայաստան-սփյուռք հեռուստատեսային հաղորդումների պատրաստմանը:

Եվրոպահայ մամուլի առաջին ֆորումը որոշեց վերոհիշյալ խնդիրների իրականացման համար ձեւավորել մասնագիտական հանձնախումբ, որը 6 ամսվա ընթացքում կհամակարգի եւ ԵՀԱՖ ֆորումին կներկայացնի կատարված աշխատանքների արդյունքը:

Հանձնախմբի անդամները

Հակոբ Ասատրյան-Չեխիա, «Օրեր» ամսագրի խմբագիր
Արմեն Ամիրյան-Հայաստան, ազգային ռադիոյի նախագահ
Գեւորգ Զեյթունցյան-Կիպրոս, «Փարոս» թերթի լրագրող
Արա Քոչունյան-Թուրքիա, «Ժամանակ» օրաթերթի խմբագիր
Բորիս Նավասարդյան-Հայաստան, «Երեւանի մամուլի ակումբի» նախագահ
Կարո Հակոբյան-Շվեդիա, «Նոր Հորիզոն» ամսագրի խմբագիր
Տիգրան Հարությունյան-Հայաստան, «Նոյյան տապան» գործակալության տնօրեն
Աշոտ Գրիգորյան-Սլովակիա, «Նոյյան տապան» գործակալության ներկայացուցիչ
Հարություն Մանուկյան-Հայաստան, «Ինտերնյուս» գրասենյակ

Միջազգային

Դեպի Բաղդադ առաջխաղացումն ընդհատվել է

Ամերիկացիները էլեկտրամագնիսական ռումբ են օգտագործել

Ամերիկյան բանակի 101-րդ օդագրոհային դիվիզիայի զորամասերը երեկ կեսօրից առաջ դադարեցրել են առաջխաղացումը դեպի Իրաքի մայրաքաղաք: CNN հեռուստաընկերությունը հաղորդել է, որ դա պայմանավորված է սաստիկ ավազամրրիկով, ինչպես նաեւ իրաքցիների դիմադրությամբ: Ռոյթեր գործակալության թղթակցի տվյալներով, Բաղդադում եւ շրջակայքում սկսված ավազամրրիկի արագությունը հասել է ժամում 95 կիլոմետրի: Ուժկու քամին նույնիսկ ծառեր է արմատախիլ արել:

1,5 մետր տեսանելիության պայմաններում դիվիզիայի բոլոր 270 ուղղաթիռները վայրէջք են կատարել: Դրանք սովորաբար դեսանտ են տեղափոխում եւ օդից կրակային պաշտպանություն ապահովում: 101-րդ դիվիզիան 3-րդ մեքենայացված դիվիզիայի եւ ԱՄՆ ծովային հետեւակի էքսպեդիցիոն դիվիզիայի հետ պատրաստվում էր գրոհել Բաղդադը: Սակայն ավազամրրիկը խափանեց ծրագիրը: Զինվորական պատմաբան, պրոֆեսոր Մարտին վան Կրեւելդի խոսքերով, «ավազափոշին ամեն տեղ է. զինվորները չեն կարողանում ոչ ուտել, ոչ քնել»:

Ինչ վերաբերում է իրաքցիների դիմադրությանը, երեկ առավոտյան նրանք ամերիկյան երկու տանկ են խփել: CNN-ի հաղորդման համաձայն, ամերիկյան զորքերը Էն-Նասիրիայից 40 կմ հյուսիս կատաղի դիմադրության են հանդիպել եւ հրետանային պաշտպանություն են խնդրել:

Բաղդադից հարավ ընկած Կերբելա քաղաքից ստացված հաղորդումները վկայում են, որ այնտեղ տեսանելիությունը հազիվ 1 մետր է ավազամրրիկի պատճառով: Իսրայելցի փորձագետների կարծիքով, հակաիրաքյան կոալիցիայի ուժերը կշարունակեն ռմբակոծումները, բայց ցամաքային զորքերը լուրջ խոչընդոտների կբախվեն: Հրեա գեներալ Աբրահամ Ռոտեմի խոսքերով, արդիական տեխնոլոգիաներն անգամ անզոր են ավազամրրիկների դեմ-հանդիման: Անչափ դժվարացել է ուղղաթիռների տեխնիկական սպասարկումը, որոնց շարժիչները մեծ քանակությամբ օդ են ներծծում:

Պենտագոնի ներկայացուցիչները խոստովանում են, որ Իրաքի իշխանությունները վերստին կենտրոնացված վերահսկողության տակ են առել բանակի եւ հատուկ ծառայությունների գործողությունները: Դա անուղղակիորեն վկայում է, որ Սադդամ Հուսեյնն առաջվա պես ղեկավարում է երկրի պաշտպանությունը:

Երեկ վաղ առավոտյան ընդհատվել են Իրաքի պետական հեռուստատեսության հաղորդումները: Հեռուստակենտրոնի շրջանում լսվել են ուժգին պայթյուններ: Որոշ ժամանակ անց ճապոնական եւ ամերիկյան հեռուստաընկերությունները հաղորդել են, որ ամերիկացիները հեռուստակենտրոնի դեմ օգտագործել են էլեկտրամագնիսական ռումբ: Իրաքում առաջին անգամ կիրառված այդ գաղտնի զենքը շարքից հանում է էլեկտրոնային սարքավորումները (համակարգիչներ, ռադարներ, ռադիոկայաններ), խախտում էլեկտրամատակարարումը եւ ավտոմեքենաների ու օդանավերի էներգահամակարգերը: Ընդհատումից մոտ 3 ժամ անց Բաղդադի հեռուստակենտրոնի աշխատանքն այնուամենայնիվ վերսկսվել է, սակայն միայն երկրի ներսում: Պենտագոնը խոստովանել է, որ դրա ռմբակոծումների նպատակն է Սադդամ Հուսեյնին զրկել երկրի իրադրությունը վերահսկելու հնարավորությունից:

Երեկ առավոտյան անգլո-ամերիկյան օդուժը տասնյակ ռումբեր է նետել Բաղդադի հարավային շրջանների վրա: Հերթական անգամ ռմբակոծվել է Իրաքի հյուսիսում գտնվող Մոսուլ քաղաքը: Նասիրիայում ամերիկացիները գրավել են հիվանդանոց, որտեղ կային իրաքցի 170 անզեն զինվորներ, T-55 տանկ, քիմիական պաշտպանության համազգեստներ, ռազմահանդերձանք: Իսկ բրիտանացի զինվորներն Իրաքում հայտնաբերել են անգլիական եւ ամերիկյան զենքեր պայթուցիչներ, նռնականետների լիցքեր եւ այլն:

CNN-ը հաղորդել է, որ երեկ գիշեր Բաղդադից 95 կմ հարավ՝ Էն-Նաջաֆ եւ Կերբելա քաղաքների միջեւ ընկած շրջանում տեղի է ունեցել Իրաքի պատերազմի սկզբից խոշորագույն ճակատամարտը: Ամերիկյան բանակի 3-րդ մեքենայացված դիվիզիայի հետախուզական գումարտակը, ըստ CNN-ի, հաջողությամբ հետ է մղել իրաքցիների հարձակումը եւ 150-200 ռազմագերի վերցրել:

Այսօր առավոտյան ռմբակոծվել է նաեւ Բաղդադի հյուսիսում գտնվող շուկան, երբ այնտեղ բազմաթիվ մարդիկ են եղել: Քաթարի «Ալ Ջազիրա» հեռուստաընկերության տվյալներով, պայթյունից տուժել է 30 մարդ: BBC-ն հաղորդել է, որ զոհվել է 15 մարդ, կան տասնյակ վիրավորներ: ԱՄՆ-ը եւ Մեծ Բրիտանիան ափսոսանք են հայտնել այդ կապակցությամբ:

Դելֆիններն ականներ կհայտնաբերեն Ում Քասրի ջրատարածքում

Ամերիկյան ծովուժի ուղղաթիռներից մեկն անցյալ գիշեր Իրաքի Ում Քասր նավահանգստից ոչ հեռու ջուրն է իջեցրել երկու դելֆինների: Մակայ ու Տակոմա անուններով այդ դելֆինները հատկապես վարժեցված են ջրերում ականների հայտնաբերման համար:

Դելֆինների օգտագործման նպատակն է ականներից զերծ պահել Ում Քասրի նավահանգստից ոչ հեռու կանգնած ամերիկյան ռազմանավերը եւ գտնել մարդասիրական օգնության բեռները հարավային Իրաք հասցնելու ապահով ուղիներ: Լոնդոնի «Դեյլի թելեգրաֆ» թերթն ընդգծում է, որ առանց ականազերծման անհնար կլինի նավարկությունն այդ ջրատարածքում:

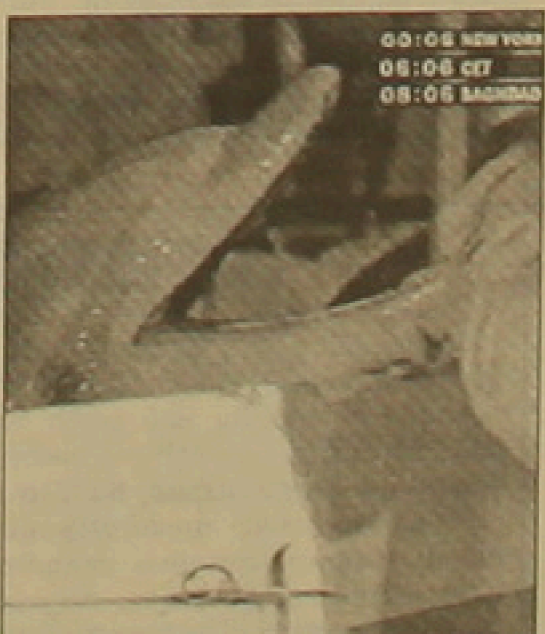

Դելֆինների վարժեցման ծրագիրը մշակվել է ԱՄՆ ծովուժի գաղտնի նախագծերից մեկի շրջանակներում: Դելֆիններն ականներ են հայտնաբերում իրենց անչափ նուրբ լսողության շնորհիվ: Նրանք կարողանում են որսալ մինչեւ 150 կիլոհերց հաճախականության ձայնային ալիքներ (մարդու լսողության վերին սահմանի տասնապատիկը) եւ մարդուն մատչելի ձայնային հզորությունից 10-30 անգամ թույլ հնչյուններ:

Վարժեցված դելֆինները ոչ թե դիպչում են հայտնաբերված ականներին, այլ դրանց մոտ տեղադրում են նախազգուշացնող հատուկ լողաններ, նշում է «Դեյլի թելեգրաֆը»: Փորձագետների կարծիքով, աշխատանքի պահին դելֆիններին սպառնացող վտանգն այնքան էլ մեծ չէ: Ականներից ավելի վտանգավոր են Ում Քասրի ջրատարածքի վայրի դելֆինները, որոնք կարող են եկվոր դելֆիններին տանել իրենց հետեւից եւ «գործալիք» դարձնել:

Անցյալում եւս զինվորականները փորձել են դելֆիններ օգտագործել ռազմական նպատակներով: 1960-ական թթ. Վիետնամի պատերազմի ժամանակ ամերիկացիներն այդ խելացի կաթնասուններին օգտագործում էին թշնամու ջրասուզակներին հայտնաբերելու եւ ոչնչացնելու նպատակով: Սառը պատերազմի տարիներին Խորհրդային Միությունում դելֆիններին վարժեցնում էին մագնիսական ականներ ամրացնել թշնամու նավերին: Սակայն ականների հայտնաբերման նպատակով դելֆիններն օգտագործվում են առաջին անգամ:

Պ. Ք.

ՊԱՌԱԿՏՈՒՄ

Եվրոպայում ուզում են ստեղծել ՆԱՏՕ-ի նմանակը՝ առանց ԱՄՆ-ի

Բելգիայի իշխանությունների ներկայացուցիչները հայտարարել են, որ Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Բելգիայի եւ Լյուքսեմբուրգի ղեկավարները ապրիլի 29-ին հանդիպելու են Բրյուսելում, որպեսզի քննարկեն եվրոպայի պաշտպանության միացյալ համակարգի գաղափարը:

Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ հանդիպման նպատակն է քննության առնել անցյալ շաբաթ եվրամիության երկրների գագաթաժողովում Բելգիայի վարչապետ Գի Վերհոֆստադտի առաջարկած ծրագիրը, որով նախատեսվում է ՆԱՏՕ-ից անկախ ստեղծել եվրոպական երկրների միացյալ ռազմական պլանավորում:

Դեռ 1994 թ. ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրները պայմանավորվել էին դաշինքում մեծացնել եվրոպական երկրների դերը, որպեսզի ՆԱՏՕ-ում նվազեցվի Վաշինգտոնի ազդեցությունը: Սակայն գործնական քայլեր այդպես էլ չէին ձեռնարկվել: Բելգիայի արտգործնախարարի խոսքերով, եվրոպացիների միացյալ ռազմական հրամանատարության ստեղծումը կարող է հանգեցնել եվրոպական լիարժեք ռազմական դաշինքի ձեւավորմանը: Եվրոպան երկու ճամբարի բաժանած իրաքյան ճգնաժամի պայմաններում նման դաշինքը կդառնա այն կառույցի հիմքը, որը կկատարեր Հյուսիսատլանտյան դաշինքի դեր, բայց առանց ԱՄՆ-ի մասնակցության:

Ի դեպ, Իրանի Իռնա լրատվական գործակալության տվյալներով, եվրամիության արտաքին քաղաքականության եւ անվտանգության գծով ներկայացուցիչ Խավիեր Սոլանան Բելգիայի արտգործնախարարի նախաձեռնության առթիվ հայտարարել է, որ այդ քայլը չպետք է դիտվի որպես Եվրոպայում առանձին պաշտպանական դաշինք ստեղծելու փորձ:

Իրաքում ԱՄՆ-ը տանում է տալիս հոգեբանական պատերազմը

Սկիզբը՝ էջ 1

Ըստ երեւույթին, կքննարկվի նաեւ այն անելանելի իրավիճակը, որի մեջ անգլո-ամերիկյան ուժերի ստացած հակահարվածի պատճառով հայտնվել էր Անգլիայի վարչապետը: Ի դեպ, երկրում Բլերի հրաժարականի հարցը դեռեւս նախքան պատերազմն էր քննարկվում: Ներկայումս կարծիք են հայտնում, որ ռազմաճակատում տիրող անբարենպաստ իրավիճակի եւ մեկ շաբաթ պահպանման դեպքում նա ստիպված կլինի հրաժարական տալ:

Պարզվում է, հրաժարականի սպառնալիքի տակ է նաեւ Պենտագոնի գլխավոր խորհրդական Ռիչարդ Փեռլը: Նա որպես պատերազմի մոլի կողմնակից, նախագահ Բուշին Իրաքի դեմ դրդող առանցքային դեմքերից է: Մարտի 26-ի համարում թուրքական «Ենի շաֆաք» թերթը տեղեկացնում է, որ «Նյու Յորք թայմսը» հրաժարականի կոչ է արել Փեռլին եւ դա պայմանավորել է Բուշի վարչակարգից նրա անհապաղ հեռացման անհրաժեշտությամբ: Թուրքական թերթը վկայակոչելով այլ աղբյուրների, գրում է. «Հակաիրաքյան պատերազմի ձախողման դեպքում դրա պատասխանատվությունը մեծապես ընկնելու է ԱՄՆ-ի հրեական շրջանակներում մեծ ազդեցություն ունեցող Փեռլի վրա»:

Բլերն ու Փեռլը հրաժարական կտա՞ն, ցույց կտա ժամանակը: Բայց որ Անգլիայի վարչապետի հետ հասարակական կարծիքի ճնշման տակ է նաեւ Բուշի վարչակարգը, ակնհայտ է: Դրանում համոզվելու համար կարելի է անդրադառնալ Սպիտակ տան խոսնակ Արի Ֆլեշերի մարտի 25-ի հարցազրույցին: Դրա ընթացքում լրագրողներից մեկը նրան հիշեցրեց Չեյնիի վերոհիշյալ հավաստիացումը, թե իրաքյան կանոնավոր զորքերը չեն դիմադրելու անգլո-ամերիկյան ուժերին, իսկ մյուսը հարցրեց. «Ձեր կարծիքով, ամերիկյան հասարակական կարծիքը դեռ որքա՞ն կհանդուրժի այս ամենը»:

Պատասխանը կատարելապես զուրկ էր տրամաբանությունից: Այս առումով ավելի քան զուրկ էին ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդի խոսքերը նախորդ հարցազրույցում, որը տեղի ունեցավ այդ նույն օրը: Ռամսֆելդն անընդհատ խոսելով Սադդամ Հուսեյնին տապալելու, Իրաքի ժողովրդին բռնատիրությունից ազատելու ԱՄՆ-ի առաքելության մասին, դրա կատարման անհրաժեշտությունը հիմնավորելու համար օրինակ բերեց Բասրայում ծագած «ապստամբությունը» եւ քաղաքի բնակչությանը կոչ արեց պահպանել անդորրը:

Սա առավել տարօրինակ է այն առումով, որ Բասրայի այսպես կոչված ապստամբությունն ուղղված պետք է լիներ Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգի դեմ: Քանի որ, ըստ Ռամսֆելդի, հակաիրաքյան պատերազմն այդ վարչակարգին տապալելու «նպատակ» է հետապնդում, ուստի տապալմանը նպաստելու համար պաշտպանության նախարարն ապստամբներին առավել պետք է քաջալերեր: Սակայն այդպես չի վարվում: Բայց եւ այնպես ընդունում է, որ Իրաքում հաղթանակը հեշտությամբ չի տրվելու, ավելացնելով. «Նույնիսկ կարիք չեմ զգում ասելու, որ մենք դեռեւս պատերազմի ոչ թե ավարտական, այլ սկզբնական փուլում ենք»: Ռամսֆելդը միաժամանակ ի ցույց է անում ռազմաճակատում իրաքցի ֆիդայիների գործունեությունը՝ համարելով դա ահաբեկչության դրսեւորում:

Այդ ընթացքում 2 մլն բնակչություն ունեցող Բասրան, որն անգլո-ամերիկյան ուժերի ռմբակոծության հետեւանքով զրկվել է էլեկտրականությունից եւ ջրից, հայտարարվում է «ռազմական օրինական թիրախ»: Դա հիմնահատակ ոչնչացում է ենթադրում: Ինչո՞ւ, որովհետեւ բնակիչների համառ դիմադրության պատճառով անգլո-ամերիկյան ուժերին չի հաջողվում գրավել քաղաքը, իսկ նրանք զոհեր չտալու համար չեն համարձակվում դա կռվով վերցնել: Ուրեմն անգլո-ամերիկյան ուժերի հրամանատարության հայտարարությունը, թե Բասրա չեն մտնելու, պատահական չէր եւ պայմանավորված էր չհանձնվելու պարագային քաղաքը ոչնչացնելու նկատառումով:

Բասրայի հայտարարումը որպես «ռազմական օրինական թիրախ» հատկանշական է Իրաքի համաժողովրդական դիմադրությունը ճնշելու համար: Ինչ վերաբերում է ճնշելու համար ոչնչացման տարբերակի ընտրությանը, ապա դա բացահայտում է Իրաքում ԱՄՆ-ի բուն նպատակները, որոնց հիմքում երկրի օկուպացումն է: Այդ նպատակները ժողովրդի համար գաղտնիք չեն, որ անկախ Սադդամ Հուսեյնի նկատմամբ վերաբերմունքից, անգլո-ամերիկյան ուժերին օկուպանտի տեղ են ընդունում եւ իրավացիորեն նրանց համարում իրենց տառապանքների աղբյուրը, որն սկիզբ է առել դեռեւս 1991 թ. Պարսից ծոցի պատերազմից:

Ինչ վերաբերում է Ֆլեշերին եւ Ռամսֆելդին, ապա նրանք ամերիկյան ժողովրդին խաբելու ապարդյուն փորձերի պատճառով է, որ հայտնվում են ինչպես հակասական, այնպես էլ անտրամաբանական մտքերի հորձանուտում: Սա նշանակում է, որ Բուշի վարչակարգն Իրաքում տանում է տալիս մեդիայի միջոցով ծավալվող հոգեբանական պատերազմը: Այլապես, նա ամերիկյան ժողովրդին չէր խաբի, ոչ էլ Իրաքի ժողովրդի դիմադրությունը թուլացնելու համար կփորձեր նրա ենթագիտակցության մեջ ամրապնդել երկրում Սադդամ Հուսեյնի վերահսկողության թուլացման մասին անհիմն տեսակետը: Միեւնույն է, օկուպանտներին չեն հավատում: Ուրեմն Իրաքի ժողովուրդը կշարունակի դիմադրել:

Երկու Մուրլյանների հանդիպումը Հայաստանում

Մեքսիկայում հայեր շատ քիչ կան, ու մեր այս միտքը Երեւանում հաստատում է արվեստաբան Հայկ Մուրլյանը, որն ամերիկյան գովազդային մի կազմակերպության ներկայացուցիչն է Մեխիկոյում: Բայց նա գովազդելու համար չի եկել Հայաստան. պարզապես 30-ամյա մի տարածք է բաժանում նրան հայրենիք կատարած վերջին այցելությունից. ուստի որոշեց զանգահարել Բեյրութ. Զավեն ավագ եղբորը, որը նույնպես նման մի անջրպետով էր բաժանված հայրենիքից, ու ասել նրան, որ երկուսով գան ու իրենց արձակուրդն անցկացնեն հայրենիքում:

Հայկը՝ հայրենիքի բանալին գրպանում

Երեւի մի ուրիշին ասեիր, կզարմանային կամ թերահավատորեն մեղմ կժպտային: Բայց դա Մուրլյան եղբայրներին չի վերաբերում: Հայկն այն Հայկն է, որը 30 տարի առաջ հայ երիտասարդության հավաքում, Երեւանում ամբիոնից այնպիսի հայտարարություն արեց, որը ոչ միայն ծափերի փոթորիկ առաջացրեց դահլիճում, այլեւ թեմա դարձավ ականավոր հրապարակախոս-գրող Վարդգես Պետրոսյանի ստեղծագործության համար:

Պատմությունը հետեւյալն է. Հայկի հայրը 1946-ին առաջին անգամ Հայաստան գալուց առաջ որդուն հարցրել է, թե ինչ բերի նրան Հայաստանից: Չորս տարեկան մանչուկն ասել է՝ Հայաստանի բանալին: Եվ հայրը բերել է Հայաստանի... բանալին: Դա Մուրլյան ընտանիքի լուսանկարի հետեւին Ավետիք Իսահակյանի արած մակագրությունն էր. «Սիրելի Հայկամ: Հայաստանի բանալին հայոց լեզուն է, սովորիր եւ Հայաստանի բոլոր դռները կբացես»:

– Մեքսիկայից պատմիր, Հայկ: Հայություն կա՞, թե՞ ոչ:

Ոչ պաշտոնական տվյալներով Մեքսիկայում, հիմնականում Մեխիկոյում, ապրում է 150 կամ 200 ընտանիք: Այն չնչին թիվն, իհարկե, կտարալուծվի մինչեւ 22 միլիոնանոց քաղաքում, այնպես որ Մեքսիկայում հայկական գաղութ՝ որպես այդպիսին չկա: Մանավանդ, որ շատերը խառնված են, այսինքն՝ կան խառն ամուսնություններ, մի մասը հայերեն անգամ չգիտի: Մեկուկես տարի առաջ Արգենտինայից հայ կաթողիկե եկեղեցու մի գերապայծառ էր եկել, տեղում հայերից մոտ 150 մարդու հավաքել մեքսիկական եկեղեցում, որոնցից շատերը եկել էին մկրտվելու, թեեւ մայրենին չգիտեին: Հայտնի է Առաքելյան ընտանիքը, որը տեղի նշանավոր հայ ընտանիքներից է, կա Սարուխանյան ազգանունով մի նշանավոր հայ, որը Մեքսիկայի գլխավոր համալսարանի ռեկտորն էր երկար ժամանակ, հիմա կառավարության խորհրդականներից է, որը նախարարին հավասար պաշտոն է, մշակույթի խնդիրներն է վերահսկում: Մի որոշ շրջան այստեղ աշխատած Ռուսաստանի դեսպանն էլ է հայ եղել:

Հիմնականում գործարար շրջանների մարդիկ են, ընդհանուր համախմբում չունեն, տարին մեկ կամ երկու անգամ թե հանդիպեն մեկը կամ մի քանիսը, լավ է:

Սակայն վերջին շրջանում փոքր ինչ համախմբման նման մի բան եղավ Հայաստանի երիտասարդ մի պրիմիտիվիստ նկարչուհու մշտաբնակ հայտնվելը Մեխիկոյում: Հերմինե Դեմիրճյան, ընդամենը մեկուկես տարի է, ինչ տեղափոխվել է Մեխիկո, բայց արդեն մեծ անուն է վաստակում: «Մուզեյ դել Կարմենում» 145 հեղինակների գործերի ցուցահանդեսում միակ այլազգին էր եւ շահեց երկրորդ մրցանակը, այլազգի չլիներ, առաջինը կշահեր: Վերջերս երկու կարեւոր ամսագրեր անդրադարձել են նրա ստեղծագործությանը:

– Ուրեմն, մեր կոմունիզմը տեսել ես, հիմա էլ մեր կապիտալիզմը տեսար:

– Կարեւորն այն է, որ զարգացում նկատեցի, թեեւ դժվարությունները էլ սովորական աչքով տեսանելի են: Դարձյալ մեր ճակատագիրն է՝ պիտի զինվենք համբերությամբ, որ այս շրջափակումը հաղթահարենք: Սիրտս շատ ցավեց, երբ տեսանք նաեւ ավերածություններ Երեւանում, օրինակ, Հաղթանակի զբոսայգում, Մայր Հայաստան արձանի շրջապատում:

Հայկ Մուրլյանը ծնվել է 1941 թվականին, Բեյրութում, 1963-ին անցել է Լոնդոն, որտեղ բարձրագույն կրթություն ստանալուց հետո մնացել է աշխատելու մինչեւ 1973 թվականը, ամերիկյան գովազդի մի ընկերությունում, նրա ներկայացուցիչը լինելով ինչպես Անգլիայում, այնպես էլ Հունաստանում, Գերմանիայում, Իտալիայում, ապա փոխադրվել է ընկերության Չիկագոյի գրասենյակ 1977 թվականին: Երկու տարի հետո աշխատանքի հրավիրեցին ՀԲԸՄ, որտեղ աշխատել է ինը տարի: Ապա վերադարձավ նախկին աշխատանքին եւ ընկերության կամքով մեկնեց նրա Մեքսիկայի գրասենյակում աշխատելու որպես ստեղծագործական տնօրեն:

Զավենը՝ հայ դպրոցի, հայոց պատմության մտահոգությամբ

Ավագ եղբայրը՝ Զավենը, նրանից մեկ օր առաջ Բեյրութից էր եկել: Այսպես կայացավ եղբայրների հանդիպումը մայր հայրենիքի հետ, ավելի քան 30 տարի անց:

Առաջին այցը կայացել էր 1971 թվականին, երբ Բեյրութի Հայ ավետարանական քոլեջի՝ սփյուռքի հետեղեռնյան առաջին բարձրագույն հայկական վարժարանի երեք տարվա երիտասարդ տնօրենը (մինչեւ այժմ էլ այդ պաշտոնին է) սփյուռքահայ ուսուցիչների խմբի կազմում եկավ Հայաստան, վերապատրաստման կուրսեր անցնելու այստեղ 42 օրով:

– Այս տարի մենք հանդիսավորությամբ նշելու ենք քոլեջի 80-ամյակը եւ նախապատրաստական աշխատանքներն արդեն սկսել ենք, – ասում է Զավեն Մուրլյանը: Այն առաջին հունձքը տվել է 1927-ին, որի մեջ են ականավոր անձնավորություններ:

1971 թվականին կառուցվել է դպրոցի ներկա շենքը՝ 7 հարկանի, 1967 թվականին, երբ Մուրլյանը ստանձնեց տնօրինությունը, քոլեջն ուներ 563 աշակերտ, սակայն նրա գագաթնակետը եղավ 796 թիվը 1974-1975 տարեշրջանին:

Պատերազմից քոլեջը տուժել է. 10 անգամ բռնագրավման է ենթարկվել իր ստրատեգիական դիրքի պատճառով: Այն Արեւմտյան Բեյրութում է գտնվում, որը պատերազմի պատճառով դատարկվել է հայերից: Այնտեղ հիմա հազիվ 2000 հայ է ապրում: Բնականաբար պակասել է եւ աշակերտների թիվը (մոտ 100): Իսկ գաղութի թիվն ընդհանրապես գնահատվում է 70-120 հազար մարդ, մինչեւ պատերազմը՝ 200-225 հազար:

Դպրոցում հատուկ ուշադրություն է դարձվում հայապահպանման խնդրին. հայերենի, հայոց պատմության եւ կրոնի հատուկ դասընթացներ են ավանդվում, գործում են տարբեր ակումբներ՝ սուրբ գրային, հայոց պատմության, թատերական եւ այլն, որոնք աշակերտի մեջ հոգեւոր, բարոյական եւ ազգային ոգու պահպանմանն են նպատակամղված, հրատարակվում են տարեկան պարբերաթերթեր («Գառնի», «Անի»): Հրատարակվում է նաեւ «Սիփան» տարեգիրքը եւ աշակերտական մեկական հրատարակություն է ընթերցողին տրվում անգլերենով եւ արաբերենով:

Ամեն ուրբաթ դասից անմիջապես հետո կազմակերպվում է ատենամարզանքի պահ. աշակերտների առջեւ հանդես են գալիս քաղաքի եւ դրսից եկած անվանի մտավորականներ, նշվում են բոլոր ազգային տոները:

Դպրոցը տվել է մոտ 1500 շրջանավարտներ՝ գրողներ, խմբագիրներ, պատմաբաններ, բժիշկներ, քաղաքական գործիչներ, բանակի զորավար, պետական հեռուստատեսության արաբերենի խոսնակ, դպրոցի տնօրեններ եւ այլն: Գրադարանն ավելի քան 20000 անուն գիրք ունի, ամեն տարվա գարնանը աշակերտները հայ գրքի շաբաթ են անցկացնում, հնարավորինս հարստացնում գրադարանը:

Դպրոցի հոբելյանի առթիվ որոշ չափով առաջ է ընկել դպրոցի Լոս Անջելեսում գտնվող շրջանավարտների միությունը, որը հանդիսություն է կազմակերպելու Զավեն Մուրլյանի մասնակցությամբ: Այդ միությունը, շնորհակալությամբ խոստովանում է վերջինս, զգալի նյութական օգնություն է ցույց տալիս հաստատությանը:

Կարելի է ասել՝ սփյուռքն ինչքան տարին առնում է, այնքան էլ բազմապատկվում են նրա հայապահպանության հոգսերը: Այսօր արդեն ներկա ու գալիք սերունդները ծնողների մտահոգության պատճառով օտար կրթություն են ստանում, որը, բնականաբար, հանգեցնում է սփյուռքահայ դպրոցի նոսրացմանը: Զավեն Մուրլյանն այդ հոգսերի տակ էլ է կքած, ինչպես անել, որ հայ երեխան դպրոցական հայեցի դաստիարակություն ստանա:

Տնօրենի պարտականությունը կատարելուն զուգընթաց Զավեն Մուրլյանի՝ որպես պատմաբանի երկրորդ «ծանր բեռը» Հայոց ցեղասպանության ուսումնասիրումն է: Այդ առնչությամբ նա բազմաթիվ հոդվածներ եւ գրքեր է հրատարակել, որոնցում վեր է հանել, թե, ի վերջո, Թուրքիան պարտավոր է ընդունել Հայոց ցեղասպանությունը, եթե կամենում է մուտք գործել Եվրոպա, քաղաքակիրթ ազգ դառնալ: Դրանցից մեր ձեռքի տակ է մեկը, որը կրում «Փոխգնդապետ Ստոքսի լրտեսած Բեկզադյան-Մռավյան հեռագրային խոսակցությունը (20 դեկտեմբեր, 1920)», որտեղ հեղինակը, հանգամանորեն հենվելով խորհրդային պատմագրության վրա, ցույց է տալիս, թե ինչպես Լենինն ու Կրեմլի մյուս առաջնորդները հրաժարվեցին հանուն հայկական հողերի Թուրքիային հակադրվելուց, ու կնքվեց Մոսկվայի խայտառակ պայմանագիրը:

Ժպտերես է Զավեն Մուրլյանը, ցույց չի տալիս, որ բազում հոգսեր ունի.

– Հայրենիքը ողջ լինի՝ մենք կշտկենք մեր մեջքը...

ՎԱՌԻԿ ՄԱՌԹՐՅԱՆ
«Արմենպրեսի» թղթ., «Ազգ»-ի համար

ԼՈՒՅՍ ԵՆ ՏԵՍԵԼ

«Մուղնի» հրատարակչության նոր գրքերը

«Մուղնի» հրատարակչությունը մեզանում զատորոշվել է առավել հետաքրքրական հատորների հրատարակությամբ: Անգամ եթե արդեն տպագրված ստեղծագործություններ են, ապա մատուցվում են նոր կերպ: Այս անգամ եւս:

«Ազգի» խմբագրությունը ստացել է «Մուղնի» հրատարակչության 4 նոր գիրք (որի համար իր շնորհակալությունն է հայտնում). Գրիգոր Նարեկացու «Մատեան ողբերգութեանը» գրաբարով, Քաջբերունու «Ճանապարհորդական նկատողութիւնները», «Երուանդ Մելքոնեան. Բանաստեղծն ու դիւանագէտը» եւ «Վաւերագրեր հայ եկեղեցու պատմութեան» Ժ հատորը:

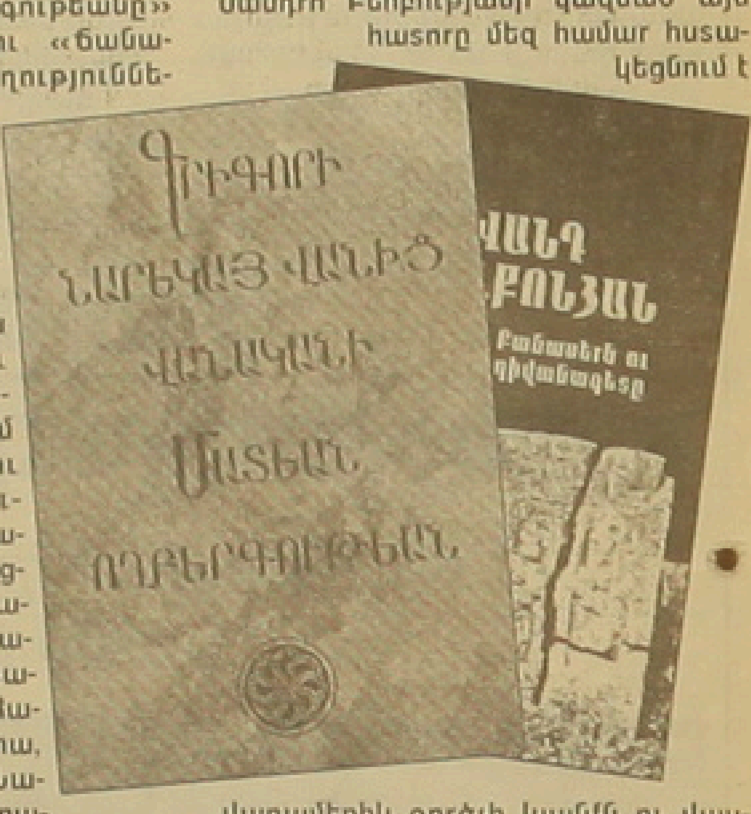

Ինչպես գիտենք, այս տարի Հայաստանում եւ սփյուռքում հատուկ հանդիսավորությամբ նշվում է Գրիգոր Նարեկացու «Մատեան ողբերգութեան» հատորի հազարամյակը: Ինչպես ներկայացնում է «Մուղնի» հրատարակչությունը՝ «Աւետարանից յետոյ ամենից շատ տարածուած գիրքն է եղել Հայոց աշխարհում»: Եվ ահա, հրատարակչությունը «Նարեկը» տպագրել է գրաբարով, աղոթագրքի ձեւով, ձեռագիր մատյանի նմանությամբ: Գրքում զետեղվել է Ամենայն հայոց կաթողիկոս, Տ. Տ. Գարեգին Բ-ի 2002 թ. նոյեմբերի 30-ի կոնդակը, պատշաճ հիշատակարան:

Քաջբերունու գիրքը յուրօրինակ է նրանով, որ գրքում տրված են ոչ միայն էջմիածնի, Դվինի, Շարուր-Դարալագյազի, Նախիջեւանի վանքերի պատմությունը, այլեւ Մոզ, Մալիշկա, Չիվա, Ռինդ, Մարտիրոս գյուղերի պատմությունը: Յուրատեսակ այս հանրագիտարանը, համոզված ենք, մեծ ընդունելության կարժանանա:

Վաղամեռիկ բանաստեղծ, դիվանագետ Երվանդ Մելքոնյանի մահվան 5-րդ տարելիցի առթիվ է տպագրվել նրա գիրքը, որում ի մի են բերվել հանգուցյալի գիտական, գրական, հասարակական-քաղաքական գործունեության վերաբերյալ նյութեր եւ հոդվածներ: Սանդրո Բեհբուդյանի կազմած այս հատորը մեզ համար հստակեցնում է վաղամեռիկ գործչի կյանքն ու վաստակը:

19-րդ դարի մեր ազգային-եկեղեցական տարեգրության մեջ իր արժանավայել տեղն ունի Կոստանդնուպոլսի պատրիարք Ներսես արք. Վարժապետյանը: Հոգեւոր գործչի այս մեծադիր հատորում հրատարակվել են բազմաթիվ վավերագրեր ու փաստեր, տպագիր եւ անտիպ նյութեր:

Բոլոր 4 հատորներն էլ անպայման կարեւոր աշխատանքներ են:

Ս. ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

Տարվա բերքը

Արդեն երրորդ տարին է, ինչ «Կանչ» թերթի խմբագրությունը տպագրում է պատանի լրագրողների հրապարակումների ժողովածու: Հրատարակվել է մատենաշարի երրորդ գիրքը, որում

ամփոփված են 2002 թվականին թերթի էջերում տպագրված լավագույն ստեղծագործությունները: Ինչպես եւ նախորդ երկուսում, այստեղ եւս տպագրվել են պատանի եւ երիտասարդ 12 ստեղծագործողների աշխատանքներ: Ինչպես նշեց «Կանչ» թերթի գլխավոր խմբագիր Հմայակ Պետրոսյանը, լավագույն 12-ն ընտրվել է հեղինակավոր հանձնախմբի կողմից, հաշվի են առնվել միայն նրանց գործերի հրապարակախոսության մակարդակը եւ կարեւորությունը մեր ժամանակների չափանիշներով:

Երեւանի Դերենիկ Դեմիրճյանի անվան դպրոցի 9-րդ դասարանի աշակերտուհի Անի Քոչարյանը, որը 2001 թ. արժանացել է «Կանչի» «Տարվա լավագույն պատանի հրապարակախոս» մրցանակին, ցավով արձանագրում է. «Ահաբեկչություններն ու «պատահարները», վթարներն ու աղետներն այնքան են շատացել, որ մարդիկ, տնից դուրս գալով, չգիտեն՝ կվերադառնա՞ն, թե՞ ոչ: Այնքան անմեղ ենք ձեւանում բոլորս, ասես ոչինչ չգիտենք ու չենք հասկանում: Չե՞նք հասկանում, որ մեր ստեղծած զենքով ենք մեզ սպանում...»:

Երեւանի թիվ 175 դպրոցի աշակերտ Հայկ Ատրեսյանը, թիվ 175 դպրոցի շրջանավարտ Աննա Ավետիսյանը, թիվ 104 դպրոցի 10-րդ դասարանի աշակերտուհի Մարիաննա Վարդանյանը եւ մյուսները լավ են զգում ժամանակի շունչը, գրում են մեր կյանքի ամենակարեւոր անցքերի, մեր ժամանակի էության մասին:

Անչափ կարեւոր հրատարակություններ է իրականացնում «Կանչի» խմբագրությունը: Այս մատենաշարը մեկն է դրանցից:

Ս. ԳԱԼՈՅԱՆ

Հիշատակի խոսք

Վախճանվեց լավ մտավորական, ավագ սերնդի լավագույն հայուհիներից մեկը՝ Աշխեն Նիկողոսյանը:

Դժվար է հաշտվել այն բանի հետ, որ էլ երբեք չենք լսելու նրա ձայնը, չենք լսելու նրա խելացի խորհուրդները: Ողջ կյանքն աշխատելով «Ջրմուղ-կոյուղու» գրադարանում, նա մեծ աշխատանք կատարեց եւ շրջապատին ու երիտասարդությանը գրքասիրություն սովորեցրեց: Աշխեն Նիկողոսյանը, լինելով «Ջրմուղ-կոյուղու» ժողգործիքների համույթի ադմինիստրատոր, մեծ գործունեություն ծավալեց, որպեսզի համույթը համերգներով հանդես գա «Ջրմուղ-կոյուղու» աշխատողների, ծերանոցների համար եւ այլն:

«Ջրմուղ-կոյուղու» գրադարանում նա բազում միջոցառումներ եւ հանդիպումներ է կազմակերպել: Այդ մարդկանց թվին են պատկանում Հովհաննես Շիրազը, Սերո Խանզադյանը, գուսան Հայրիկ Ղազարյանը...

Ննջիր խաղաղ, Աշխեն Նիկողոսյան, դու կմնաս բոլոր քեզ ճանաչողների հիշողության մեջ:

Մի խումբ մշակութասերներ

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱՍՈՒԼԻՍ

Ռուբեն Հայրապետյանը պատրաստ է վերանայել «Արարատի» որակազրկման որոշումը

Վերջին ամիսներին ֆուտբոլային հանրությանը հուզող առաջնությանն «Արարատի» մասնակցության հարցը վերջապես դրականորեն լուծվելու միտում ստացավ: Երեկ ֆուտբոլի ֆեդերացիայում հրավիրված մամուլի ասուլիսում Ռուբեն Հայրապետյանն անդրադառնալով բոլորին հուզող հարցին, հաշվի առնելով մարզական լրագրողների եւ ֆուտբոլասերների խնդրանքը, հայտարարեց, որ պատրաստ է վերանայել ընդունված որոշումը: Ֆեդերացիայի նախագահն ընդգծեց, որ եթե «Արարատ» ֆուտբոլային ակումբը դիմի ֆեդերացիային՝ ընդունելով այդ կազմակերպության կանոնակարգը, ենթարկվի գործող օրենքներին, ապա «Արարատի» առաջնությանը մասնակցելու հարցը կքննարկվի գործկոմում եւ կվերանայվի նախկին որոշումը: Նա նաեւ ընդունեց, որ անձնական վիրավորանք է հասցրել ակումբի արտասահմանցի հովանավորներին եւ պատրաստ է հրապարակավ նրանցից ներողություն խնդրել: Ինչ խոսք, ողջունելի է ֆեդերացիայի նախագահի բարի կամքի դրսեւորումը: Կարծում ենք, որ «Արարատ» ակումբն էլ քայլեր կանի հարցի վերջնական լուծման ուղղությամբ եւ վերջապես մեր ֆուտբոլային շիկացած մթնոլորտը կհանդարտվի: Առավել եւս, որ ըստ ֆեդերացիայի նախագահի, ինքն անձնական կոնֆլիկտ չունի «Արարատի» հետ:

Կցանկանայինք մեկ նկատառում հայտնել: Ողջունելով ֆեդերացիայի նախագահի բարի կամքի դրսեւորումը, ցանկալի կլիներ, որպեսզի հաշվի առնելով «Արարատի» համար հոբելյանական տարվա հանգամանքը, համաներում շնորհվեր Արկադի Անդրեասյանին՝ թույլատրելով կրկին զբաղվել մարզչական գործունեությամբ:

Ռուբեն Հայրապետյանն անդրադարձավ նաեւ ֆեդերացիայի գործունեությանը՝ կապված մարզերում ֆուտբոլի զարգացման հետ: Մարզերում նշանակվել են ֆեդերացիայի ներկայացուցիչներ, որոնք համակարգում են աշխատանքը: Ֆեդերացիան 6 հազար գնդակ, 1500 մարզահագուստ է տրամադրել մանկապատանեկան մարզադպրոցներին, ֆինանսապես օգնում է մարզադաշտերի վերանորոգման աշխատանքներին: ՈւԵՖԱ-ի «Գոլ» ծրագրով ավարտին են մոտենում ֆուտբոլի հանրապետական մարզադպրոցի վերակառուցման աշխատանքները: Մայիսին Երեւան կժամանի ՖԻՖԱ-ի նախագահ Զեպ Բլատերը՝ մասնակցելու մարզադպրոցի բացման հանդիսավոր արարողությանը:

Անդրադառնալով առաջիկա ընտրական հանդիպումներին, ֆեդերացիայի նախագահն ընդգծեց, որ նոր գլխավոր մարզիչ Միխայ Ստոյկիցայի առջեւ խնդիր է դրվել Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականին անպայման հաղթել Երեւանում: Գլխավոր մարզչի հետ ֆեդերացիան պայմանագիր է կնքել մինչեւ 2006 թ.: Նա համակարգելու է բոլոր հավաքականների նախապատրաստական աշխատանքները, որոշելու է խաղի տակտիկան: Չնայած դրան, երիտասարդական հավաքականի գլխավոր մարզիչն Անդրանիկ Ադամյանն է: Ռուբեն Հայրապետյանը նույնիսկ կողմ է եղել, որ առաջիկա հանդիպումներում հավաքականը գլխավորի հայ մարզիչը, սակայն Ստոյկիցան պատրաստ է պատասխանատվություն կրել խաղի ելքի համար:

Կարեն Օհանյանի հարցով նախագահը մտադիր է անձամբ մեկնել Մոսկվա եւ խոսել երիտասարդ ֆուտբոլիստի հետ: Իսկ Անդրեյ Մովսիսյանի հարցում, ցավոք, Ռուբեն Հայրապետյանը նույն կոշտ դիրքորոշմանն է. ֆուտբոլիստը պետք է ներողություն խնդրի ֆուտբոլասերներից: Բայց չէ՞ որ հարկավոր է նրան նման հնարավորություն ընձեռել: Փոխարենը հավաքի է հրավիրվել Հունգարիայի «Շոպրոնում» հանդես եկող Եղիա Յավրույանը: Հայազգի հարձակվողը ծնունդով ռոստովցի է եւ արդեն չորրորդ մրցաշրջանն է անցկացնում «Շոպրոնի» կազմում:

Նալբանդյանը դուրս մնաց պայքարից

Մայամիում անցկացվող թենիսի մրցաշարի 1/16 եզրափակիչում անհաջողության մատնվեց Դավիթ Նալբանդյանը՝ զիջելով Յունես էլ Այնաուիին (3-6, 6-4, 4-6): Պայքարը հաջողությամբ շարունակում է Անդրե Աղասին, որը հերթական հաղթանակը տոնեց Մարկ Ֆիլիպուսիսի նկատմամբ (4-6, 6-3, 6-2): Հաջորդ փուլ են մտել նաեւ Թոդ Մարտինը, Կառլոս Մոյան, Պարադորն Շրիչափխանը, Ռոժե Ֆեդերերն ու Ալբերտո Կոստան:

Կանանց մրցապայքարում անակնկալ մատուցեց Մեգան Շոնեսին՝ պայքարից դուրս մղելով Վենուս Ուիլյամսին (7-6, 6-1): Պայքարից դուրս մնաց գլխավոր մրցանակի եւս մեկ հավակնորդ՝ Լինդսեյ Դեւենպորտը, որը վնասվածքի պատճառով չկարողացավ կորտ դուրս գալ: Հայտնի դարձան կիսաեզրափակիչի առաջին երկու մասնակիցները: Կիմ Կլիյստերսը 6-2, 6-0 հաշվով պարտության մատնեց Ելենա Դոկիչին, իսկ Սերենա Ուիլյամսը հաղթեց Մարիոն Բարտոլիին (6-1, 6-2):

Առաջատարները ռուսաստանցի գեղասահորդներն են

Վաշինգտոնում մեկնարկած գեղասահքի աշխարհի առաջնությունում կարճ ծրագրի կատարումից հետո առաջատարի դերը ստանձնել է Տատյանա Տոտմյանինա-Մաքսիմ Մարինին սպորտային զույգը: 2-րդ տեղում են աշխարհի ներկայիս չեմպիոններ Սյու Շենն ու Ժաո Խոնբոն: Լավագույն եռյակը եզրափակում է Մարիա Պետրովա-Ալեքսեյ Տիխոնով երկյակը:

ARMROSGAZPROM ARG ARMROSGAZPROM ՀԱՅՌՈՒՍԳԱԶԱՐԴ

Բնական գազի հարգելի բաժանորդներ

1-04

Օգտվեք միայն գործարանային արտադրության գազասարքերից, տիտանի ու մաքրված ծխատար ուղիներից:
Գազի սարքավորումների օգտագործման կանոնները չպահպանելը կարող է վթարների եւ դժբախտ դեպքերի պատճառ հանդիսանալ:
Վստահեք եւ համագործակցեք ներտնային գազի համակարգը սպասարկող ընկերությունների հետ:
Դա ձեր անվտանգության ապահովման երաշխիքն է:

«ՀայՌուսգազարդ» ՓԲԸ

ՀԱՅ 1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբը, որը հանդիսանում է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ, հրավիրում է որպես կամավորականների մասնակցելու Եվրոպայի երկրներում, ԱՄՆ-ում, Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին:

Պայմանները՝ անգլերեն (ֆրանսերեն, գերմաներեն) լեզվի տիրապետում, կամավորականի անդամավճարի եւ ուղեվարձի վճարման հնարավորություն:

Դիմումներն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝

Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ:

Հեռ.՝ 522788, 522701

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քորթիլ կորպորացիայի Հայաստանի մասնաճյուղն աշխատանքի է հրավիրում մեխանիկների հետեւյալ որակավորմամբ.

շինարարական տեխնիկայի մասնագետ, որը կկատարի շինարարական տեխնիկայի վիճակի ստուգման, ինչպես նաեւ վերանորոգման աշխատանքներ:

Թեկնածուները կարող են զանգահարել Քորթիլ կորպորացիայի Հայաստանի մասնաճյուղի գրասենյակ՝ 59-33-88 հեռախոսահամարով:

ՋԵՐՄԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ՀՐԱՎԵՐ

Հայաստանի Հանրապետությունը Միջազգային զարգացման ընկերակցությունից ստացել է Քաղաքային ջերմամատակարարման ծրագրի նախապատրաստման համար վարկի կանխավճար, որի գումարների մի մասը նախատեսված է օգտագործել Երեւան, Գյումրի, Չարենցավան, Ջերմուկ եւ այլ քաղաքների բազմաբնակարան շենքերի ջերմամատակարարման վերականգնման փորձնական ծրագրերի (ՓԾ) իրականացման նպատակով: Նշված ՓԾ-երի իրականացման համար ընտրվելու են որոշակի չափորոշիչներին համապատասխանող բազմաբնակարան շենքեր (շենքերի խմբեր), որտեղ գոյություն ունեն կառավարման մարմիններ՝ համատիրություններ կամ բնակիչների լիազորած օրինական այլ մարմիններ (անձեր): ՓԾ-երում ընդգրկված շենքերի կառավարման մարմինները եւ մասնավոր ընկերությունները (այսուհետ՝ շահառուներ) հնարավորություն կունենան ստանալ շուկայականից զգալիորեն ցածր տոկոսադրույքով երկարաժամկետ (մինչեւ 10 տարի ժամկետով) նպատակային վարկ: Ներդրումային գումարների մի մասը կարող են տրամադրվել դրամաշնորհի ձեւով, որոնք կուղղորդվեն նախագծային աշխատանքների, պաշտոնական ձեւակերպումների, անհրաժեշտ լիցենզիաների եւ սերտիֆիկացման ծախսերը հոգալու համար: Վերոնշյալ միջոցների հաշվին նախատեսվում է վերակառուցել շենքերի ջերմամատակարարման համակարգերը, որպեսզի սպառողները հնարավորություն ունենան կարգավորել օգտագործվող ջերմության քանակն ըստ իրենց պահանջների եւ հնարավորությունների՝ ընդհուպ մինչեւ անջատելը, չափագրել սպառված ջերմային էներգիայի քանակը:

ՓԾ-երի նպատակն է ցուցադրել. ա) ապակենտրոնացված ջերմամատակարարման համակարգերի կիրառման իրատեսությունը բազմաբնակարանային շենքերում, բ) բազմաբնակարանային շենքերի բնակիչների համատեղ գործողությունների առավելությունները, գ) էներգախնայողական ժամանակակից տեխնոլոգիաների արդյունավետությունը ջեռուցման ծախսերի նվազեցման եւ աղքատության պայքարում:

ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության «Ջերմամատակարարման եւ բազմաբնակարան շենքերի կառավարման մարմիններին աջակցման ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկը կաջակցի ՓԾ-երի համար ընտրված շահառուներին կազմել ծրագրերի համար անհրաժեշտ նախագծային, տեխնիկատնտեսական, իրավական եւ այլ փաստաթղթերի նախապատրաստման գործում:

Ծրագրի իրականացման գրասենյակը հրավիրում է բազմաբնակարանային շենքերի բնակիչներին եւ մասնավոր ընկերություններին ներկայացնել փորձնական ծրագրերին մասնակցության հայտ: Փորձնական ծրագրերի շենքերն ընտրվելու են մրցույթով, որի կարգը կսահմանի ծրագրի կառավարման խորհուրդը:

Հայտերը կարելի է ներկայացնել հրապարակման պահից սկսած երկու շաբաթվա ընթացքում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ծրագրի իրականացման գրասենյակ հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան, Տիգրան Մեծի 4, 5-րդ հարկ, 503 սենյակ: Հեռախոսներ՝ 545-149, 545-148, 545-147, էլ. փոստ՝ tsparm@intr-tel.am

Call For Proposals
Democracy Commission Small Grants Program
United States Embassy

The United States Embassy is pleased to announce the second round of the Democracy Commission Small Grants program for the current year to support initiatives to help in the development of democracy, respect for human rights, and civic education in Armenia.

Guidelines:

Projects should be designed to promote civil society, to foster democratic processes, and to increase respect for human rights in Armenia.

Recipients should be non-governmental organizations (NGOs) that work to advance these goals. Armenian private non-profit organizations and independent media outlets may apply for grant funds.

Projects may include such democracy-building aspects as: civil society, free flow of information (including support for independent media), transparency in government, public education and advocacy, association building, rule of law and legal reform, conflict resolution, human rights, civic education, market economy, get-out-the vote or other election issues, anti-trafficking and anti-corruption awareness campaigns and training, and ethnic, minority, and women's equality. Grants may not be used for partisan political activities.

The Embassy reserves the right to monitor the project or activities that are funded by the grant. Upon completion of the project funded by the grant, the grantee must submit a project report and a financial accounting report to the Embassy.

Most grants will be for $10,000 or less, but extremely well-justified projects may be funded up to $24,000. Grantees are encouraged to seek co-funding from other sources.

Grants should be used to carry out specific, concrete projects. These projects should further the long-term goals of the organization. Project proposals should describe specific objectives, outcomes and intended audience, and should include a beginning and ending date of the project.

A detailed and realistic budget of all project expenses must be provided. All budgets must be calculated in US Dollars and must be clearly linked to project activities in the proposal narrative.

Proposals will be evaluated according to the topic of the project, clearly formulated goals and target groups, and the ability of the applying organization to carry out the project aims. Proposed projects which meet the basic criteria outlined above will be considered at the meeting of the Democracy Commission.

Application forms and program guidelines can be obtained from US Embassy, Baghramian Street 18, Yerevan, Armenia (Consular Entrance) or at the Embassy website http://www.usa.am/announcements.html. All applications must be written in English and submitted to the Public Affairs Office, US Embassy, by April 15, 2003, 5:30 PM.

«ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ» ԲԲԸ

www.agrobank.am www.agrobank.am www.agrobank.am www.agrobank.am www.agrobank.am www.agrobank.am

«Հայագրոբանկ» ԲԲԸ բոլոր մասնաճյուղերում տրամադրվում են ոսկու գրավադրմամբ վարկեր, գրավադրվող ոսկու մինչեւ 100% չափով, 15 րոպեի ընթացքում:

«Հայագրոբանկ» ԲԲԸ վաճառում է իր սեփականությունը հանդիսացող հետեւյալ անշարժ գույքը

Հ/Հ	Գրանցման հասցե (վայրը)
1.	ք.Երեւան, Քանաքեռ,1 նրբ. 35 տուն 2 հարկանի առանձնատուն 140 քմ մակերեսով, 600 քմ հողամաս
2.	ք.Երեւան, Մ.Գորկու փող. 43 2 հարկանի առանձնատուն 0.0253 հա հողամաս, 250 քմ մակերեսով
3.	ք.Երեւան, Նուբարաշենի 2/1 (կից խանութ) 0.0206 հա հողամաս, 88.41 քմ մակերեսով
4.	ք.Ջերմուկ, Առողջարան, 10 հարկանի, (կիսակառույց), 20200 քմ մակերեսով, 2 հա տարածքով
5.	ք. Գավառ, «Մարք» ԲԲԸ մեխանիկական գործարան
6.	ք. Ծաղկաձոր, մանկական ճամբար (կիսակառույց) 1900 քմ մակերեսով, 2 հա հողամասով
7.	Արագածոտնի մարզ, գյուղ Ցամաքասար, վարելահող
8.	Արագածոտնի մարզ, գյուղ Արուճ, առանձնատուն
9.	Արագածոտնի մարզ, գյուղ Սասնաշեն, բնակելի տուն
10.	Ալավերդի, Սանահին, առանձնատուն
11.	ք. Հրազդան, առանձնատուն
12.	Գեղարքունիքի մարզ, գյուղ Ձորագյուղ, առանձնատուն
13.	Արմավիրի մարզ, Բաղրամյան ավան, բնակելի տուն
14.	ք. Դիլիջան, բնակելի տուն
15.	Արարատի մարզ, գյուղ Լուսառատ, բնակելի տուն
16.	Արարատի մարզ, գյուղ Ներքին Դվին, հողամաս
17.	Օգտագործված գյուղմեքենաներ
18.	Կոտայքի մարզ, գյուղ Զովունի. Կիսակառույց շինություն 340 քմ տարածքով, 0.5 հա հողամասով: Հարմար է ռեստորանի կամ կազինոյի համար:
19.	Քաղաք Կապան, Բաղրամյան 6/81, չորս սենյականոց բնակարան (ընդ. մակերեսը՝ 72.4քմ)
20.	Գեղարքունիքի մարզ, գյուղ Ձորագյուղ, երկհարկանի առանձնատուն, տնամերձ հողամասով, օժանդակ կառույցով
21.	Քաղաք Հրազդան, Նոյեմբերյան փող. 36, ութ սենյականոց, երկհարկանի առանձնատուն (ընդ. մակերեսը՝ 319.71քմ)
22.	Քաղաք Արթիկ, Տեր-Գաբրիելյան փող. 18, վեց սենյականոց երկհարկանի առանձնատուն (ընդ. մակերեսը՝ 115.9քմ)
23.	Քաղաք Վայք, Շահումյան փող. 8/36, հինգ սենյականոց բնակարան (ընդ. մակերեսը՝ 153.1քմ)
24.	Քաղաք Ալավերդի Սանահին թաղամաս տուն 117, երկու սենյականոց առանձնատուն (ընդ. մակերեսը՝ 161քմ)
25.	Քաղաք Վարդենիս, Երեւանյան փող. 71, մեկ հարկանի առանձնատուն, կիսանկուղով եւ 1800քմ հողամասով (ընդ. մակերեսը՝ 384.1 քմ)
26.	Քաղաք Ստեփանավան, Երիտասարդական փող. 11, երկ հարկանի առանձնատուն տնամերձ հողամասով, օժանդակ կառույցներով (ընդ. մակերեսը՝ 246քմ)
27.	Արմավիրի մարզ, գյուղ Աղավնատուն, մեկ հարկանի առանձնատուն 1900քմ հողամասով, օժանդակ կառույցներով (ընդ. մակերեսը՝ 271.5քմ)
28.	Քաղաք Չարենցավան, երկրորդ միկրո, առաջին թաղամաս շենք 7, բն.3, երեք սենյականոց բնակարան (ընդ. մակերեսը՝ 77.2քմ)
29.	Քաղաք Աշտարակ, Քասախի 2Ա, յոթ սենյականոց, մեկ հարկանի առանձնատուն, կիսանկուղով, տնամերձ հողամասով (ընդ. մակերեսը՝ 305.4քմ)
30.	Արարատի մարզ, գյուղ Արեւաբույր, յոթ սենյականոց երկհարկանի առանձնատուն, տնամերձ հողամասով, օժանդակ կառույցներով (ընդ. մակերեսը՝ 200քմ)
31.	Տիգրան Մեծի 65Ա վարչական շենք (ընդ. մակերեսը 2325 քմ), 0.3 հա հողամասով, օժանդակ շինություններով (ընդ. մակերեսը՝ 785 քմ)
32.	Եղվարդի համակցված կերերի գործարան

Գույքի արժեքը կարելի է վճարել ինչպես ամբողջությամբ, այնպես էլ մաս-մաս

Առաջարկով շահագրգիռ անձինք եւ կազմակերպությունները կարող են դիմել Հայագրոբանկ ԲԲԸ (Երեւան, Խորենացի 7ա)

Հեռ. 53-86-72, 53-58-32

ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ ԲԲԸ 5000 ԱՄՆ ԴՈԼԱՐ ԵՒ ԱՎԵԼԻ ԿԱՆԽԻԿ ՄՈՒՏՔԱԳՐՎԱԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄԸ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՒՄ Է ԱՆՎՃԱՐ

❖ Աննախադեպ առաջարկ

Դրամական փոխանցումներ իրականացնող հաճախորդներին առավել բարենպաստ պայմաններ առաջարկելու նպատակով 2002թ. հուլիսի 01-ից «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ ոչ միայն բավականաչափ իջեցրել է դրամական փոխանցումներից գանձվող միջնորդավճարները, այլ նաեւ ներդրել է փոխանցումներն իրականացնելու *անվճար* տարբերակ, որի էությունը կայանում է նրանում, որ բոլոր ֆիզիկական կամ իրավաբանական այն անձինք, ովքեր «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ միջոցով կփոխանցեն 5000 ԱՄՆ դոլար եւ ավելի գումար, փոխանցումը կիրականացնեն *անվճար*: Պետք է նշել, որ վերը նշվածը վերաբերում է միայն կանխիկ մուտքագրված 5000 ԱՄՆ դոլար եւ ավելի գումարների փոխանցմանը:

AGRO-UNISTREAM EXPRESS

«Հայագրոբանկի» մասնաճյուղերում իրականացվող դրամական փոխանցումներին ավելացել է եւս մեկը՝ AGRO-UNISTREAM EXPRESS համակարգը: Այս համակարգով կարելի է փոխանցումներ իրականացնել ՌԴ մայրաքաղաքից դեպի Հայաստանի ցանկացած շրջան, բացառությամբ՝ Երեւան: Փոխանցումներն իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով, առանց հաշվի հաշիվ բացելու: Նշված համակարգով փոխանցումներ կարելի է իրականացնել «Հայագրոբանկի» բոլոր մասնաճյուղերից, բացառությամբ Երեւան քաղաքի մասնաճյուղերի: Փոխանցման համար (անկախ գումարի չափից) վճարվում է գումարի 1 տոկոսը:

AGRO-AR-EXPRESS

Դրամական փոխանցումների այս համակարգի առավելությունն այն է, որ ծրագրի մեջ ներգրավված են «Հայագրոբանկի», «ԱՌԷԿՍԻՄԲԱՆԿԻ» եւ ռուսաստանյան «ԻՄՊԷԿՍԲԱՆԿԻ» բազմաթիվ մասնաճյուղեր ու բաժանմունքներ (հաճախորդների սպասարկման մոտ 100 կետ), ինչը հնարավորություն է տալիս դրամական փոխանցումներ իրականացնել Ռուսաստանի ցանկացած քաղաքից Հայաստանի ամենահեռավոր շրջաններ: Փոխանցումները կատարվում են ԱՄՆ դոլարով, անձնագրային տվյալների հիման վրա, առանց հաշվի հաշիվ բացելու: Անխափան գործող լայնածավալ ցանցը հնարավորություն է ընձեռում AGRO-AR-EXPRESS դրամական փոխանցումների ծրագրում ընդգրկված մասնաճյուղերի ու բաժանմունքների միջոցով Հայաստանից Ռուսաստան եւ հակառակ ուղղությամբ փոխանցումներ կատարել ցածր գներով:
AGRO-AR-EXPRESS համակարգում ընդգրկված են «Հայագրոբանկի» բոլոր մասնաճյուղերը, բացառությամբ՝ Երեւանի:

ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿԸ	ՍԱԿԱԳՆԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅՔՆԵՐ	
AGRO-AR-EXPRESS ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐ	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
1 Փոխանցում ՌԴ-ՀՀ ուղղությամբ	-	1%
2 Փոխանցում ՀՀ-ՌԴ ուղղությամբ	-	0,75%

Հայագրոբանկի համակարգում 2003թ. մարտի 3-ից

Ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց ավանդների համար, կապված տոկոսների վճարման հաճախականությունից, արժույթի տեսակից եւ ավանդի գումարի մեծությունից, գործում են հետեւյալ տարեկան տոկոսադրույքները՝

Ժամկետային ավանդներ

30 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն.	մինչեւ 100.0 հազ.
	6	4.5

31 - 60 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն.	մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	6.5	5
Ժամկետի վերջում	7	5.5

61 - 90 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն.	մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	7.5	6
Ժամկետի վերջում	8	6.5

91 - 180 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն.	մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	8.5	7
Ժամկետի վերջում	9	7.5

181 - 360 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն.	մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	9.5	6.5
Ժամկետի վերջում	10	7

Ժամկետային ավանդների գումարի նվազագույն չափը սահմանվում է՝

- 50.000 ՀՀ դրամ
- 100 ԱՄՆ դոլար

Ընդ որում՝

- 50.0 միլիոն ՀՀ դրամ եւ ավել գումարի
- 100.0 հազար ԱՄՆ դոլար եւ ավել գումարի

ժամկետային ավանդների ընդունումը եւ տոկոսադրույքների սահմանումը իրականացվում է յուրաքանչյուր առանձին դեպքում համաձայնեցնելով Վարչության նախագահի հետ:

Ցպահանջ ավանդների ընդունման համար սահմանված է տարեկան 3% տոկոսադրույք:

Ուշադրություն

Հայագրոբանկ ԲԲԸ վաճառում է

1. Բանկոմատներ (NCR5684 8Mb RAM, պրոցեսոր՝ 486 եւ NCR5670 8Mb, պրոցեսոր՝ 386)
2. POS տերմինալներ («VERY FONE», TRANZ 460)
3. Պլաստիկ քարտերի անհատականացման սարք Embosser (DATA CARD, Model 280)
4. Պլաստիկ քարտերի վրա գունավոր գրաֆիկ պատկերներ տպելու սարք Image Card Express (DATA CARD)

Առաջարկով շահագրգիռ կազմակերպությունները կարող են դիմել Հայագրոբանկ ԲԲԸ գլխամասային գրասենյակ՝ Երեւան, Խորենացի 7ա:

Հեռախոս՝ 532732

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 18. 2. 2003 Գինը՝ 100 դրամ